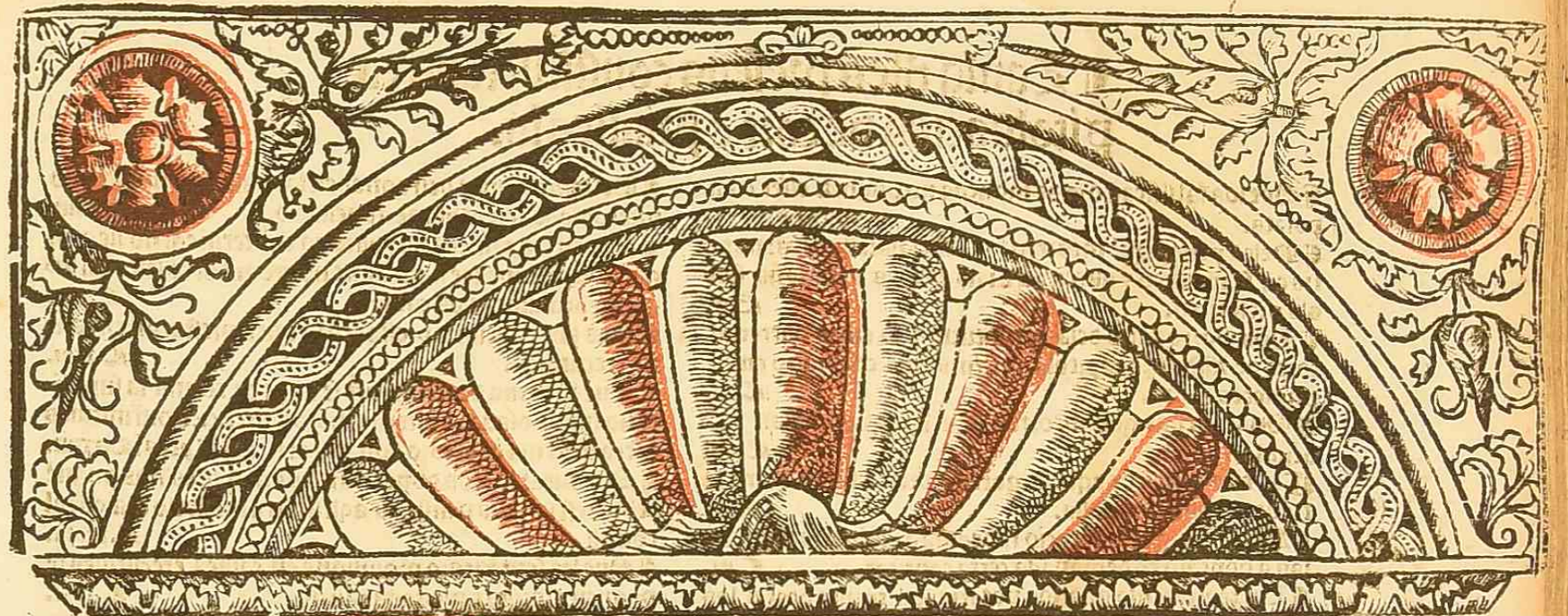

[Faint, mirrored text from the reverse side of the page, likely bleed-through from the other side of the leaf.]

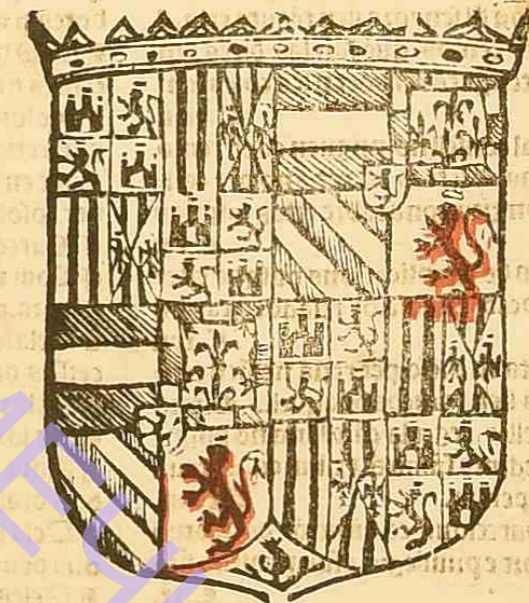

Constitucions fetes per

la Sacra Cessarea catholica y real magestat s dō Carles elet en rey dels Romans y sdeuenidor Emperador y dela molt alta y excellentissima Senyora dona Joana mare sua Reys de Castella y de Arago y de les dos Sicilies etc. En la primera cort de Barcelona celebrada en lo monestir de sanct fracesch dels frares Menors de dita ciutat de Barcelona en lany Mil. D. LI.

Com breuilegio Real.

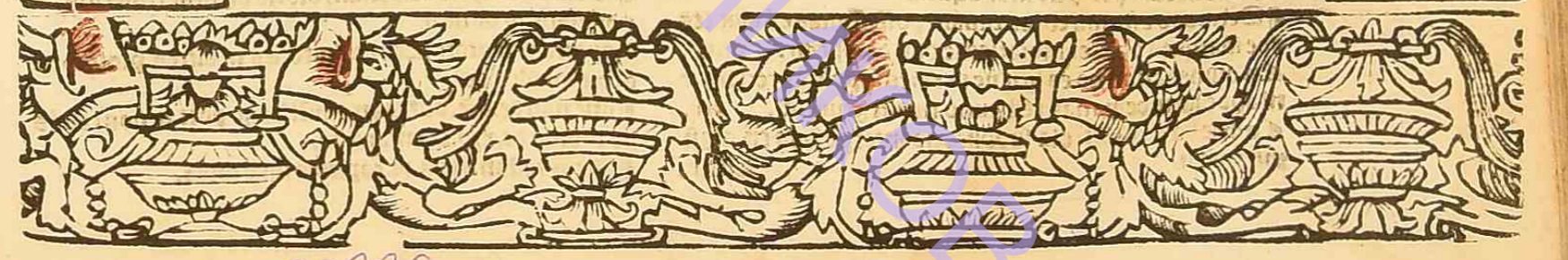
Caro

lus

Impe

rator

11-32366

Наукова бібліотека
Одеського університету

Taula des presens constitucions capitolsactes de cort e priuilegis.

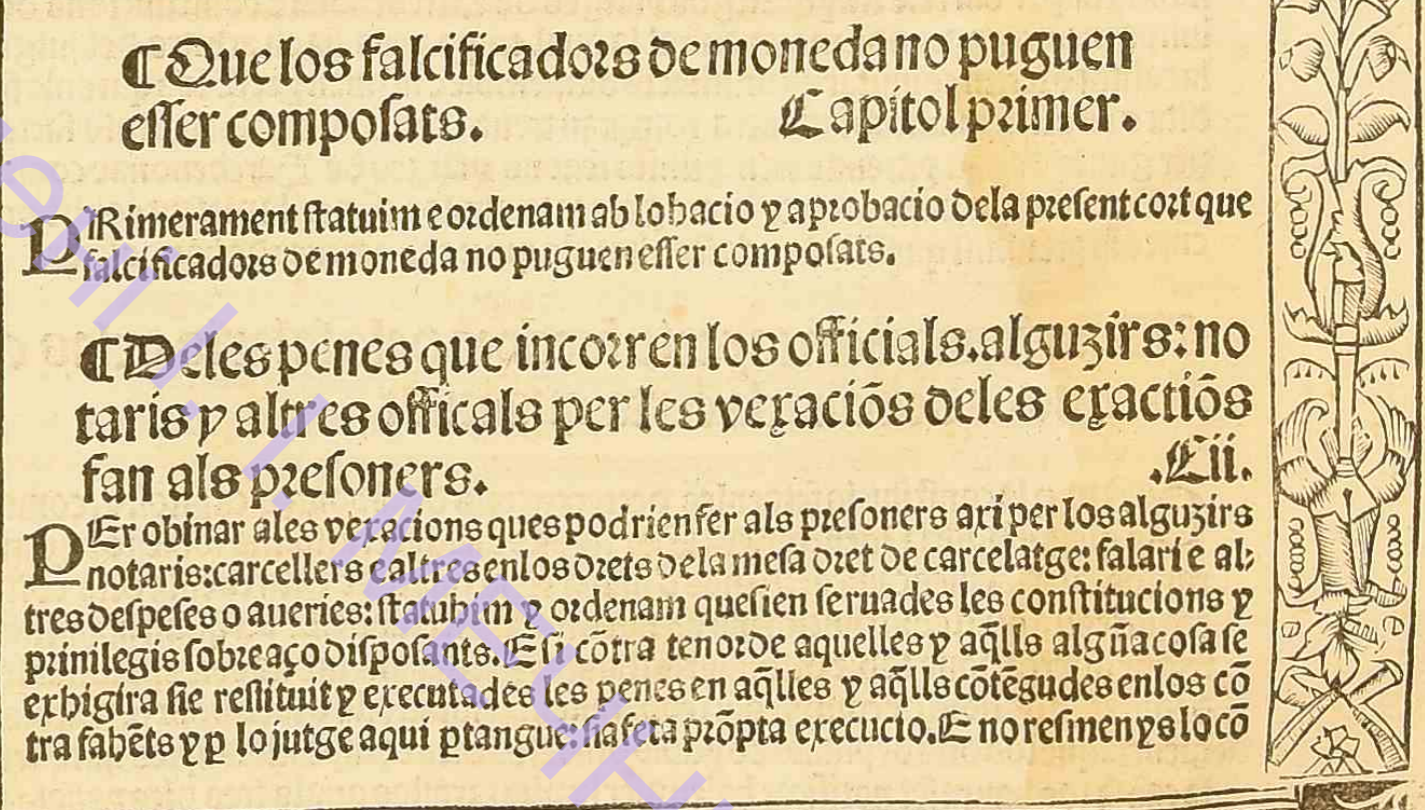
¶ Que los falsificadors de moneda no pugnen esser composats. **Capitol primer.**
 ¶ Deles penes que incorren los officials: alguzirs: notaris e carcellers y altres officials per les veracions fan als presoners. **L. ii.**
 ¶ De la porrogacio de la constitucio feta en las darreras corts de Alfonso capitol. vii. fins en la celebracio en les primeres corts. **L. iij.**
 ¶ De las penas que incorren aquells qui portaran ca de juda. **L. iij.**
 ¶ De las penas de aquells qui rompran o faran rompre tregues conuencionals. **L. v.**
 ¶ De la forma de la tregua fahedora de las salaris blas causas a bono no es de manada certa cantidad. **L. vi.**
 ¶ Del temps en lo qual los notaris son treguts portar los procesos al relador e de las penas que incorren no portant aquell. **L. vii.**
 ¶ Que lo aduocat de los pobres sia tingut de patrociniar los pobres eclesiasticos y religiosos e laics sens algun salari: que lo procurador de los pobres una vegada lo dia ha de anar a casa del dit aduocat e que dit aduocat y procurador: hagen portar memorial de las causas y hagen esser los dias de consell ala preso e que en la audiencia de los portans reus de governador se bage de padre informacio de pobrietat com en la real audiencia. **L. viii.**
 ¶ Que los pobres y deutes ciuils si dins dos dias no les seran administrats los alimtos sien relaxats. **L. viii.**
 ¶ Que los qui tan practichan en la audiencia real: o del gouernador de Rosello per dotze anys o tengut officio de arseñor de los gobernadors del principat de Catalunya: o de Rosello no sien tan justs a temir publica. **L. x.**
 ¶ Que los doctores del real consell o la major part de aquells age arguir al qui tindra publica y entrar en dit consell. **L. xi.**
 ¶ Que motius se bage exprimir y posar en las sentencias difinitiuas. **L. xii.**
 ¶ Que los officials del principat de Catalunya o regne de Aragon: que illes adiatcats age esser Catalans. **L. xiii.**
 ¶ Que los notaris no pugnen lurar las cartas de las vedes de las p. oprietats sens firma del senyor e sien treguts en aquell posar las aspectancies y censos que fan las dices propietats y lo mateix sien tenguts seruar en las cosas feudales. **L. xiiii.**
 ¶ Que los doctores del real consell no pugnen esser remoguts de rotar en las causas ab lettras del rey sino per causa de lospita segons las constitucions sobre ditas sospitas dispolans. **L. xv.**
 ¶ De las causas menores de supplicacions p. que esser expedidas hoies los aduocats en casa del relador: fetas paraula en lo consell. **L. xvi.**
 ¶ Que los qui seran posats en preso per rella no sien tenguts en pagar albara ans sien franchs de aquell. **L. xvii.**
 ¶ Que lo caseller viccaseller regel la casellaria no pugne coerer d. causas p. balls credintes suma d. xx. liures. **L. xviii.**
 ¶ La remissio de bans y de penas. **L. xiiii.**
 ¶ Que los ofertes de Barcelona constitucio de Catalunya y actes capitol de cort e priuilegis vsus y costus sien perpetuament obseruats. **L. xv.**
 ¶ Com foren donats los treze capitol y constitucions al protonotari per publicar aquells. **L. xvi.**
 ¶ Del modo e forma de las causas possessorias e de alimtos e de marques e altres casumarias se han de expedir: **L. xvii.**
 ¶ En quins casos no es licit ne permes suplicar reclamar ni appellari: de manar restitucio ni integrum. **L. xviii.**
 ¶ Com se ha de cometre la supplicacio interposada en algun intermedi. **L. xiiii.**

¶ Del temps que deu donar en las casas de supplicacio interposades en causa de appellacio. **L. xviii.**
 ¶ Que en las causas de supplicacio o intermedi no se otorga lo segó se mette si altramet no ere vist al consell real segós la arduitat de las causas. **L. xix.**
 ¶ Que las caucions prestades: o que prestaran en causas executiuas. **L. xx.**
 ¶ Que lo serua de manamét se bage de retener la supplicacio interposada de intermedi: o sentencias difinitiuas si sera lo serua de pces: o donat la al serua de pces. **L. xxi.**
 ¶ Que durat lo temps donat a instruir lo pces nos pugne rebre testimonio p. instruir aqll si altrament no era vist al consell. **L. xxii.**
 ¶ Que les sentencias: o prouisions en causas executiuas se pugnen executar prestada caucio. **L. xxiii.**
 ¶ Que les causas de supplicacions interposades a declaracions: o prouisions fetes en causas e pecunies se age de ser segons la forma y temps de los altres intermedis. **L. xxiiii.**
 ¶ Que les causas de appellacions de tregues inferiors: maiores de cent liures fins en dos centes. **L. xxv.**
 ¶ Del modo que deu prebir en las execucions de sentencias arbitrals y de pencions de censals y violarias. **L. xxvi.**
 ¶ Que tot lo consell no pugne esser d. dat p. suspitos. e xxvii.
 ¶ Que en los treze capitol y constitucions no sien en ellos ni compresos las causas pendents. **L. xxviii.**
 ¶ Prefacio de los capitol y actes de cort.
 ¶ Confirmacio de los priuilegis del rey Alfonso de la franqueta de quatra per cent en lo realme de Aragon. **L. xxix.**
 ¶ Que los qui seran mesos en la preso per consolis de mar consellers mostafaphs obres y alcaldes. **L. xxx.**
 ¶ Confirmacio del comere. y franqueta de drets en las terras de Africa en dit capitol e p. mides. **L. xxxi.**
 ¶ Confirmacio de los priuilegis q. los poblats en Catalunya pugne negociar en suria y en totes las partes de leuata y en totes las terres subiectes al turco.
 ¶ Que les na. y altres fustes q. no sien de vallalls de senyor rey no pugne carregar en las terres del dit senyor rey. **L. xxxii.**
 ¶ Del q. tenen aportar les na. y lur formimét d. quatreceas botes a conercha de difanadors y consolis de la mercaderia de los homens y formimét de portar una nau de quatra centes fins en set centas botes y de aqui amunt.
 ¶ Que los capitans de los fortales de las fronteras no pugnen exigir drets alguns per lo pas.
 ¶ Que en las terres conquistades y conquistadores pugne haer consolis de cathalas elegidores p. consellers y p. mides de Barcelona.
 ¶ Com ne en quina manera les scripturas de los notaris e rectores. e aq. penquát temps dne esser comanades e vendes.
 ¶ De la forma y manera que los notaris y scriuans de los p. cessos de las corts del gouernador. **L. xxxiii.**
 ¶ De los imphiteotes qui alienen las proprietats. **L. xxxiiii.**
 ¶ Que los bestias de lana nos pugne torce fora cathalas.
 ¶ A qui prany la conarcha de los aparellos bó dat e: finos de los draps.
 ¶ De la pena de aquells qui traben ni fan traure astors ni. ons de aquells de los nius.
 ¶ De los quatre galeres se deuen ser y de la forma y manera se ha de pagar lo sou de aquelles.
 ¶ De la prescripcio de. xx. anys. de los bens de conercha possessits ab bona fe.
 ¶ Que no sien atorçades ex. cutories ni altres prouisions acomanades. **L. xxxv.**
 ¶ Que nau de. dcc. botes en amunt hage portar dos canos de bronso de. xxv. quintars. **L. xxxvi.**
 ¶ Item restan ala fi. vi. capitol fins a taula.

In nomine domini nri Jesu christi. Dateat vniuersis q. nos Karolus diuina fauente clauencia. R. Romanor. rex et. s. imperator. semper augustus: Joanna mater et idem Karolus eius filius dei gracia: reges Castelle: Aragonum legio: nis y triusq. Sicilie: Hierusalem: Huarre: Granate: Toleti: Valencie: Salicie: Majoricay hispalis: Sardinie: Cordube: Corsice: Murcie: Siennis: Algarbij: Algezire: Libaltaris ac Insularum Canarie necno Insularum: india: et terre firme: maris oceani: archeduces: austrie duces Burgundie et Brabantis ec. Comites Barchinone: s. landie: et Tirolie. Domini Vizcaye et Poline. ec. Ac etiam duces Attenarum et Theopatrie. Comites Rossillonis et Ceritanie: Marchiones: Duxstanniet Sociani. Tendetes curias generales per nos fuisse conuocatas in ciuitate Barchinone omnibus catalanis et causa in ipsa conuocatione contentis in quibus curijs que bonum comunitate pacem et quietem subditorum nostrorum conferunt conspicientes volentes: consulere tranquillo statui reip. publice nostre Cathalonie principatus illiusq. in colas impace et quiete fouere habito maturo et digesto consilio ac tractatu cuz prelatis et ecclesiasticis psonis: duobus comitibus baronibus: militibus: et hominibus de pratico et studicis vniuersitatum: ciuitatum et vilarum regalium Cathalonie principatus qui ad dictas curias conuenerunt ad supplicationem et d. consilio consensu approbatione expressis eorumdem de nostrosolio regio de more strato et ornato sedentes constituciones: ordinationes et capitula ac actus curie facimus: statuimus: censemus et ordinamus sub forma et declarationibus infrascriptis.

¶ Que los falsificadors de moneda no pugnen esser composats. Capitol primer.
 ¶ Rimerament statui e ordenam ab lo hacio y aprobacio de la present cort que falsificadors de moneda no pugnen esser composats.
 ¶ Deles penes que incorren los officials: alguzirs: notaris y altres officials per les veracions de les exaccions fan als presoners. **L. ii.**
 ¶ Er obinar a les veracions que podrien fer als presoners ari per los alguzirs notaris: carcellers e altres en los drets de la mesa dret de carcelatges: salari e altres despeses o aueries: statui e ordenam que sien seruades les constitucions y priuilegis sobre aq. dispolans. Et si contra tenor de aquelles y aqlls alguna cosa se exbigira se restituit y executades les penes en aquelles y aqlls cotegudes en los contra sabets y p. lo jutge aqui ptangue: nafeta propta executio. E no refimenys lo co

tra sabent sia punit a arbitre del dit jutge segons la calitat del fet requerra.

¶ De la porrogacio de la constitucio feta en las darreras corts de Monço L. vi. fins en la celebracio de les primeres corts. L. iii.

¶ Item statubim y ordenam ab aprobacio de la present cort que la constitucio feta en les darreres corts d' A. d. capitol. xvj. comencant com per experiència bage mostrat etc. Sia porrogada y obseruada fins ala conclusio de les primeres corts esdeuenidores celebradores en Catalunya.

¶ De las penas que incorren aquells qui portaran ca de iuda. L. iiii.

¶ Esauant statu ym y ordenam q no sia licita a algu qui no sie official portar ca vulgarment dit de ajuda e qui contrasrara en corega en pena de cinquanta liures e sino les podra pagar sia dat agalera.

¶ De las penas de apuells qui rompran o faran rompre tres ues conuencionalls. L. v.

¶ Item statubim y ordenam ab lo bacio aprobacio la d' present cort que si algu apres que haura fet y fer mat treua ab algun altre acordadament rōpra ofara rompre les treues o matant: o nafrant: o batent aquell o aquells: ab lo qual o quals dites treues haue fermades: o cremat cafes: palleres: o altres bens talāt masias o vinyes: destròbint molins trencant y gues matant bestias: o affollant bestias: descaualcar: o laborar: o matāt o nafrant familia: o catiu de aquell o aquells ab qui les dites treues haura fetes vltra q sia bagut per barre: e traydor segōs vsatges de Barchenona e constitucions de Catalunya incorrega pena de mort natural la qual empo pena sia en arbitre del jutge segons la calitat d' l' crim comutar en mutilacio de membre e no menys. E los qui en la forma sus dita o en altra qualseuol manera rompran treues conuencionalls sien ipso facto baguts per gitats de pau y treua e sien punits segons vsatges de Barchenona e constitucions de Catalunya e altres drets remoguts tots abusos. E per la present constitucio no sia entes ni presumit que sia donada facultat als qui no es per mes de bandolejar.

¶ De la forma de la taxacio faedora dels salaris de las causas ab on no es demanada certa quantitat. L. vi.

¶ Om p la constitucio feta en les darreres corts de A. d. capitol. v. comencant E p quat se podria sdeuenir. etc. Sia itada donada certa forma sobre lo taxar: e moderar los salaris en les causes en q nos d' mana certa quantitat e altres en la dita cōstitucio cō tēgudes: la qual constitucio fins a si no es itada efectuada. E per q d' asi auant nos pugue seguir altercacions sobre dits salaris statubim y ordenam la dita cort approuant que si los deputats e oydois de comptes se trobaran en la ciutat: vila o loch bont se celebrara la audiencia que los dits deputats e oydois dins tres dies comptadors apres que lo relador de la causa los haura fet notificar bajen a fer la dita taxa: los quals tres dies passats si per los

dits deputats: e oydois no seran tachats se aje a fer la dita taxa segons forma de la dita constitucio: e aco quant als salaris dels doctors del real cōsell. E si los dits deputats e oydois no eren en lo dit loch bont se celebrara la audiencia sia seruada la dita constitucio.

¶ Del tēps en lo qual los notaris son tēguts portar los proces sos al relador e de las penas q incorrē no portant aqll. L. vii.

¶ Per quant la experiencia mostra que los plets se alarguen algunes vegades a culpa dels notaris qui differeiren de portar los processos als reladors. Perco statubim y ordenam ab lo bacio y aprobacio de la present cort que si dins tres dies apres que lo jutge o relador banra prouebit que lo proces li sia portat: no sera stat portat lo dit proces al dit relador que ipso iure en facto: lo notari pda lo salari: e si altra volta sera prouebit q li sia aportat lo proces: no li sera a portat d'is altres tres dies q la causa sia donada a algū altre notari: o scriua y aqll tal notari: o scriua q haura tardat en aportar dit pces cō dit es no puga p via directa o indirecta bauer ne res: ans si cosa alguna ne baura ex bigit ho bage a restituir. E lo relador com request ne sera en continent vista la prouisio per ell feta que li sia a portat lo proces: e q lo temps sia passat bage d' leuar dit proces al dit notari qui haura tardat en aportar lo: e prouebir q sia donat a altre notari o scriua segōs que alt es dit. Entes empero e declarat sino hi hauria alguna justa causa.

¶ Que lo aduocat dels pobres sia tingut de patrocinar los pobres ecclesiastichs y religiosos: e laichs sens algun salari: que lo procurador dels pobres vna vegada lo dia haie anar a casa del dit aduocat e que dit aduocat y procurador bajen aportar memorial de les causes y bajen esser los dies de consell ala preso: e que en la audiencia dels portans veus de governar doz se haie dependre informacio de pobretat com en la real audiencia. L. viii.

¶ Item statubim y ordenam ab lo bacio y aprobacio de la present cort que lo aduocat d'ls pobres sia tengut patrocinar e aduocar los dits pobres ecclesiastichs religiosos e laichs sens ex bigit res de aqlls per via directa o indirecta: e que lo procurador de dits pobres almenys vna vegada en cascu dia juridich sia tengut esser vna vegada en casa del dit aduocat. E que dit aduocat e procurador de pobres portē memorial de les causes de dits pobres que a ells recorran. E que los dits aduocat e procurador dels dits pobres bagen a fer almenys quiscun die del consell al mati dins la preso ab los jutges de cort per a veure que occorrera en les causes dels pobres presos. E que en la audiencia del portant veus de governador se bage pendre informacio de la pobretat e admetre en les causes que seran de non per dits pobres introduydes encasques puguen introduyr com se fa en la real audiencia.

¶ Que los presos pobres p deutas ciuills si dis dos dias nols sera administrats los alimens sien relaxats. L. iiii.

¶ Esauant estatubim y ordenam que si algu ser apres per deutes ciuils encas que per mes sia. si sera pobre y constara de la pobretat lo creador: o creadors sien tenguts pagar li los alimens: si es gentil home: o militar quiscun die dotze dines y als altres huyt a iij

dines: e si dins dos dies no seran dits aliments administrats: o cessaran esser ministrats per los dits dos dies que en continent lo tal pres hage esser relaxat.

Que los qui an practicat en la audiencia real: o del governador de Rossello per dotze anys: o tengut offici de assessor dels governadors del principat de Catalunya: o de Rossello no sien tenguts a tenir publica. *l. x.*

Atia que en la constitucio feta en la darerra cort de Donco en lo capitol segon començat per quemillo pur en etc. fos statubim y ordenat que les persones admitedores en algun loch dels dotze del real consell: altres en dits capitols cõtenguts haguessen a tenir publica segons endit capitol se cõte pero modifficat declarant anyadit en aq̃l statubi y ordenam ab loacio y aprobacio dela present cort: que los qui haurã practicat en la audiencia real: o del governador de Rossello per temps de dotze anys: o tingut offici de assessor dels governadors del principat de Catalunya: o de Rossello no sien tenguts en tenir publica.

Que los doctors del real consell o la maior part de aquells age arguir al qui tindra publica y entrar endit cõsell *l. xi.*

Tem statubim y ordenam ab loacio y aprobacio dela present cort que quant se tindra la publicar per los doctors qui hauran jutjar en lo real consell los qui lauors seran del dit real consell sien tenguts tots de arguir y la maior part dells.

Que motius se bagen exprimir y posar en las sentencies diffinitivas. *l. xii.*

Tem com en les constitucions fetes en les corts celebrades en Donco en lany Mil. CCC. lxx. en lo capitol. l. v. començant mes auant: statubim etc. Sia expostat que motius se bagen exprimir en les sentencies diffinitives volẽ y manam que lo dit capitol sia seruat tollent y lanant tot abus fet en contrari.

Que los officials del principat de Catalunya regne de Majorques: e illes adiatcets agen esser Catalans. *l. xiii.*

Tem statubim y ordeuam que la constitucio feta en la primera cort de Barcelona per lo rey don Jaume de alta recordacio capitol primer y segon y altres constitucions dits posants y ordenans que los officials del principat de Catalunya regne de Majorques e illes adiacents hagen esser Catalans aquella y aquelles sien inuiolablamet obseruades juxta lur serte etenor tenint etc.

Que los notaris pguuen liurar las cartas delas vendes de las propietats sens firma del senyor e sien tenguts en aquellas posar las aspectansies y censos que fan las dites propietats y lo mateix sien tẽguts seruar en les coses fondals. *l. xiiii.*

Per obinar als grans abusos q̃ fan los notaris en algunes parts de Catalunya y cõtats de Rossello y Cerdanya: co es q̃ en les vendes dles propietats no expesci q̃n quina cõsos fan ni per quis tenen ni maço les expectacies y no obstataço liurẽ les cartes ales parts en forma sens hauer hifermad del senyor del alou en grã dan del senyor alodiari. Per ço ab loacio y aprobacio dila present cort anyedintales constitucions sobre aço disposants: statubim y ordenam q̃ daqui auant los dits notaris sots pena de priuacio d lurs officis no puguẽ liurar dites cartes sens que no facen mencio en les dites cartes de les senyories y censos que dites propietats fan: E fins tals vendes sien lobades e fermades dels senyors per quis tindran. E que sia arimateix seruat per dits notaris en les cartes de les coses fondals sots la mateixa pena de priuacio de lur offici.

Que los doctors del real consell no pague esser remoguts de votar en las causas ab letras del rey sino per causa de sospita segons las constitucions sobra ditas sospitas disposants *l. v.*

Tem per quant per constitucions de Catalunya es disposat y donat orde de remoure del real consell los doctors de aquell per cases de sospites cõtra aquells disposades y no guardant aquelles algu: e alguns son remoguts per lettres reals e en altra manera de votar y entrarenir en lo dit real consell statubim y ordenam ab loacio y aprobacio dila present cort. Que les dites constitucions sobre aço disposants sien inuiolablamet obseruades y contra forma de aquelles ab lettres nostres: ni de nostres successors ni en altra manera no puguen esser remoguts.

Que las causas menors de suplicacions pusquen esser expedides hoits los aduocats en casa del relador: fecta paraula en lo consell. *l. xvi.*

Tem statubim y ordenam ab loacio y aprobacio dela present cort que les causes de suplicacions de causes menors: les quals en la primera instancia seran stades com es ad decidendu Abur: e dos doctors del real cõsell purẽ esser expedides y determinades oyts los aduocats en casa del relador: facto verbo in regio consilio. E feta relacio de tot lo proces e legitis en lo cõsell tots los memorials e allegacions q̃ seran stades donades per les parts y lurs aduocats: E aço bage loch en les causes ja pendents.

Que los qui seran posats en preso per reclam no sien tenguts: an pagar albara ans sien franchs de aquell. *l. xvii.*

Om los deutors contra los quals es stat espostat reclam y son posats en preso e per virtut dels dits reclams sostengan moltes despeses: per ço ab loacio y aprobacio dela present cort statubim y ordenam que per lo albara dela treta dela preso p la psona q̃ per reclam ser a posada en preso no sia res pagat al governador veguer tresorer general: e a son loctiner: e altre qual seuol official: ans lo dit albara sia donat franch de despesa.

Que lo canceller vicecanseller regent la cancellaria no puguẽ conexer de causes verballs e redins suma de vint liures *l. xvii.*

Onfirmant e declarant la constitucio feta en la primera cort de Donco plo rey don Ferrando segon de digne recort en lo capitol. l. xiii. y altres sobre aço disposants sta
a liii

tubim y ordenam ab lobacio y approuacio dela present cort que los canceller vicecancellor ni regent cancellaria en son cars no puguen coneyer de causes verbals excedets la suma de vint liures.

¶ La remissio de bans y de penes.

Ques a supplicacio dela present cort remetem E hauem per remesos als brassos y stataments dela present cort: E a cada dle ecclesiasticos: E militares: E ales ciutats viles E lochs del dit principat E singulars persones d aquells per quiscu dells totes y sengles penes: y terços comesos E deguts per censals E violaris hoc encara cō baguessen tren cats homenatges per no tenir hostages: E totes altres E sengles penes de hostis fallides e de penes: e bans encara q los dits bans de uallassen d q̄ seuol excessos: e crims d terços o d obligacions: o de cōpromissos: o d cōtractes: o d clās: o d reclās: o de fermes d dieto d notaris qui no baguessen seruat la constitucio de Perp̄ya sobre los cōtractes: o altres car tes q baguessen presos: o de sostenimēts de bandejats: o de gitats de pau y treua: o de ma lleutes: o d marchas y encara totes y sengles altres penes pecuniaries tro al die de buy co mesos: E q̄ les dites penes o altres coses demunt dites no puguen esser demanades y nos ni per oficials nres. E si ples dites penes: o altres coses demunt dites haura plet penjant o pcessos o pcyores p execucio preses volē q̄ sia hagut y remes: e les penyores tornades.

¶ Que los vsatges de Barcelona constitucions d Cathalunya actes: capitols de cort e priuilegis: vsus y costums sien perpetuament obseruats.

Ques auant statubim y ordenam que vsatges d Barchña constitucions d Cathalunya actes E capitols d cort E priuilegis d les sglefias: y d les ecclesiasticas psones: e de barōs: militares: e d ciutats: viles e lochs d l p̄sent principat d Cathalunya y d les singulars psones d aq̄ll vsos praticas E costums sien inuolablament obseruats: y encara statubim y ordenam que per qual seuol vs: o verament habus per nos: o per nostres officilas qual seuol que sien fets praticats o en lo temps veni dor se faran o praticarā sobre dits vsat ges cōstitucions de Cathalunya: E capitols: actes de cort: priuilegis p̄dits: praticas vsos: e costums no sia prejudicat: o derogat als dits vsatges: constitucions: capitols E actes de cort E priuilegis: vsos praticats E costums encara que tals vsos o veraderament abusos fossen per tant temps obseruats que nos fos memoria en contrari: mas reprouant tals vsos o veraderament abusos: E hauent aquells per nulles E inualits aricom ab la present constitucio bauer volem: E ordenam E manam que dits vsatges cōstitucions ca pitols E actes de cort priuilegis: vsos y costums sien perpetuament obseruats.

¶ Com foren donats los treze capitols y constitucions al protonotari per publicar aquells.

Uibus quidē constitutionibus capitulis z actis curie in genere per me dictū p̄tonotarium publicatis pro parte sue regie maiestatis fuit ibidē mihi dicto p̄tonotario tradita plica papiri in qua sunt scripta capitula sub scripta clausa et sigillata et quā prefata regia maiestas mā dauit aperi riri et publicari et asserendo quem sunt terdecim capitula de quibus incurijs fuit habita mencio et fuerūt de cōsilio doctorū regij consilij siue rota ordinata et que man dauit alijs capitulis cōstitutionum adungi quorum series sic se habet.

¶ Del modo E forma cō las causas possessorias E d aliments E de marques E altres sumaries se han d espedir. Lxxi.

Ques auant d intala constitucio feta en sancta Anna capitol. xiiij. statubim e ordenam ab lloacio e approbacio d la present cort que les causes possessories e d aliments e d marques e represolies e altres que de sa natura son sumaries no se bajen adenuciar siuo a effecte q̄ la demuniacio sieterme exclusiu per no poder mes instruhir lo proces. E si seran majors de docentes liures feta paraula e conclusio en lo cosell se hage a expedir sens traure les en set mana assignat primer empero a oyr los aduocats en casa d l relador: o si p les parts o algu na de aq̄lles era demanat en la audiencia real: co es en la sala de hon sera lo relador.

¶ En quins casos no es licit ni per mes suplicar reclamar ni appellat ni demanar restitucio in integrum. Lxxii.

Ques auant per millor expedicio dela justicia ab aprouacio: e consentiment dela presene cort statubim e ordenā q̄ de assignacio feta p oyr aduocats a sentēcia e de puisho porte tur processus. E de ad respōdendū ad tertiā ni de assignacio feta p a publicar testimonis nos pugue suplicar reclamar appellat ni endits cassos se pugue demanar restitucio in in tegrū: e si de fet eren interposades p inaduertācia o als aq̄lles no obstant se puga passar ad vltiora.

¶ Com se ha de cometre la supplicacio interposada en algū intermedi: o prouisio feta p lo relador y que en las prouisions o intermedis fet per lo relador endites causes d supplicacio nos pugue suplicar ni en altrament recorre per via de restitucio in integrū ni en altra manera y a quellas no opstāt se pugue passar ad vltiora. Lxxiii.

Ques auant statubim e ordenam per q̄ mes prest se puga expedir la justicia q̄ si de algun in termedi o puisho fet en lo proces d la causa p lo relador se interposara supplicacio q̄ aq̄ l la se hage d cometre altre doctor d aq̄nelia sala de hon sera lo dit relador si empero de tal prouisio: o intermedi haura feta paraula o conclusio en la audiencia se hage acometre a altre doctor de l altra sala. E que de les prouisions o intermedis fets p lo relador en les dites causes de supplicacio de intermedis nos pugue suplicar ni altrament recorre per via de restitucio in integrum: ni en altra manera: E si de fet era fet lo contrari q̄ lo relador pugue passar ad vltiora no obstant dita supplicacio e altres coses sus dites.

¶ Del temps que deu donar en las causes d supplicacio in terposades en causa de appellacio. Lxxiiii.

Ques auant statubim e ordenā que si en les causes d appellacio d vint liures o menors se sup plicara que en les dites causes de supplicacio nos pugue donar mes temps a difinir di tes causes que es donat en la causa de appellacio.

¶ Que en las causas de supplicacio de intermedi no sie ator gat lo segon semostre si altrament no era vist al cōsell real segōs la ardu y tat delas causas. Lxxv.

Ques auant statubim e ordenā ab approbacio e cōsentimēt d la present cort q̄ en les causes de supplicacio de intermedis q̄ ex eis dē actis se han a declarar no sia ator gat lo segōs a tal fino q̄ altrament fos vist al consell segōs la ardu y tat de importancia de les causes essent causes de Baronia: o altres majors: o de stats.

Que las caucions prestades: o ques prestarã en causes execu-
tiuas que dites causes se bagen expedir breument ab dilacions
arbitraria traure en setmana. E si seran maiors ab conclusio de
audiencia. E lo mateix se suat en causes d supplicacio. L. xxvi.

Ques statubim: e ordenam ab loacio: e consentiment dela present cort q̄ les causes de
caucions ques prestaran: o seran prestades en causes executiues: o altres de les quals se
rafeta executio q̄ dites causes: e judicijs de caucions se hajẽ a expedir breument ab dilacions
arbitrarias: e sens denunciacio de proces sino a effecte que sia terme exclusiu per no poder
instruyr mes lo proces esens traure en setmana. E si seran maiors de dos cets liures se ba-
gen a expedir ab conclusio d audiencia assignat primer ab oyr los aduocats en casa del re-
lador: o si per les parts: o alguna de aq̄lles era dauant en la audiencia real: co es en la sala de
bont sera lo relador. E lo mateix sia seruat en les causes d supplicacio en casa d supplicas.

Que lo scriua d manament se hage de retenir la supplica-
cio interposada de intermedis: O sentencies diffinitives si sera
lo scriua d l proces: O donar la al escriua del proces. L. xxvii.

Que auant statubim E ordenam que quant se interposara supplicacio de intermedis
d sentencies diffinitives lo escriua de manament qui decretara la supplicacio se hage
de retenir aquella si sera ell lo escriua d l proces. O posar la en poder d l scriua d manament
d scriuet qui portara lo proces a si que facilment puga venir a noticia d la part contra la
qual sera interposada.

Que durant lo temps donat a instruyr lo proces nos pu-
guen rebre testimonis per instruyr aquell si altrament no era
vistal consell. L. xxviii.

Declarant la constitucio feta en sancta Anna capitol setecomenfant. Item que publi-
cats los testimonis etc. Statubim E ordenam ab consentiment dela present cort: q̄
durant los dits dos mesos de instruyr lo proces nos pugue instruyr ab testimonis ates
que per altres constitucions es ja presigut cert temps aprouar per testimonis sino que als
trament fos vist al consell segons las arduytat E importacia de les causes essent dites
causes de baronies d altres maiors d destats.

Que les sentencies d prouisions en causes executiues se
puguen executar prestada caucio. L. xxviiii.

Item statubim E ordenam que si se supplicara de prouisions declaracions fets en causes
de executio dites prouisions se puguen executar prestada caucio.

Que les causes d supplicacions interposades a declaracions
d prouisions fets en causes executiues se agen de fer segons la
forma y temps dels altres intermedis. L. xxix.

Que ara mes statubim e ordenam que les causes de supplicacions de prouisions o de
claracions fets en causes de executio se bagen a fer segons la forma e temps dels
altres intermedis.

Que les causes de appellacions de iutges inferiors maiors de
cet liures fins en dos cets se hage de cometre a dos doctors
los qual feta paraula: e conclusio en la audiencia pugẽ spedir
aquella. L. xxxi.

Item que per major expedicio de la justicia: e q̄ les causes poqs sien mes prest expedis
des ab aprobacio e consentiment dela present cort statubim: e ordenam que les causes d
appellacions de iutges inferiors maiors d cent liures e fins en dos cets inclusiu se ba-
gen a cometre a dos doctors del real consell los quals puguen expedir aquelles sens traure
re los en setmana feta paraula e conclusio en la audiencia.

Que del modo ques deu pocheir en les executio d sentencies
arbitrals y de pensio de censals y violaris. L. xxxii.

Statubim encara e ordenam ab aprobacio e consentiment dela present cort per mil
loz expedicio de la justicia que executio de sentencies arbitrals de qual seuol sumes
que sien se puguen ferse declarar ab dilacions arbitrarias sens denunciar sino a effecte q̄ la
denunciacio sia terme exclusiu pera no poder mes instruyr lo proces esens traure en set-
mana. feta empero paraula E conclusio en la audiencia. E lo mateix sia seruat en executio d
pensio de censals E violaris. Si empero les dites causes eren menors d dos cets liu-
res se puguen dclarar executar sens fer paraula en la audiencia. Segons que per altres con-
stitucions es disposat. Entes empero que per la present constitucio no sie d erogar ni pres-
judicat ala constitucio d les primeres corts de Boco capitol. xj. ni als priuilegis d scripu-
ra de tercie a les constitucions disponents de les executio de censals e violaris.

Que tot lo consell no pogue esser donat p sospitos. L. xxxiii.

Que des statubim E ordenam ab aprobacio E consentiment dela present cort que tot
lo consell no puguen esser donat per sospitos.

Que en los tretze capitols y constitucions no sien entesos ni
compreses les causes pendents L. xxxiiii.

Que uolem e ordenam que en los defius dits tretze capitols e constitucions no sien entesos
ni compreses les causes pendents encara que renuncias ala instancia comecades E al-
tra sen comencas E que en dites causes pendents se hage d seruar les constitucions fins aci la
fetes E lo que es stat acostumat.

Prefacio dels capitols y actes de cort.

A cort general del vostre principat de Cathalunya la qual d present se celebra
en lo present monestir dls frares Benoz d la ciutat de Barcelona p lo bo stamẽt
be y utilitat de la cosa publica del dit principat ha fets y ordenats cõcordamẽt los capitols
seguets los q̄ls presentas: A. ma. aq̄lla bñlmet supplicat q̄ li placia de sa benignitat y clemẽ

cia aquells y les coses en aquells contengudes per acte de cort consentir y atorgar com
conceruesquen alao: de nostre senyor deu seruey de. A. ma. be y vtil dela cosa publica.

Confirmacio dels priuilegis del rey Alfonso dela franque
sa de quatre per cent: en lo realme de Napols dels ciutadans
de Barbenona habitants en Cathalunya Rossello y Cer/
danya.

E primerament suplica la dita cort. A. ma. li placia que los priuilegis per lo rey don
Alfonso de indelible memoria atorgats als ciutadans de Barcelona ab los quals los
sa franchs de diet de quatre per cent en lo realme de Napols sien confirmats y ampliats
als altres habitats en Cathalunya Rossello y Cerdanya. Plau al senyor rey sien ser/
uats dits priuilegis sie segons han estat y son en posesio Aici.

Que los qui seran mesos en la preso per los consells demar co
selles: mostafaphs: clauaris: obres y alcaldes ab sols albara
de dits officials y sens albara de tresorer ni de governador si
entrets dela preso si donchs per altre cas no eren deteguts.

Tem quant molt souint se deue que algunes persones per seguretat de iuy la qual los
les demanada en la cort del consollat d'amar de Barçna o altres del principat de Ca
thalunya y comdats de Rossello y Cerdanya son mesos y deteguts en les psons reiales
de la present ciutat y apries: o per satisfier al apart ho concordar se ab aquella conue que se
soltats de dites psons empero lo carceler no dexa anar dit presoner de dites psons
sens albara del tresorer o dl portant vens de governador: no auent hi loctinet. E per quat
algunes vegades nos pot hauey lo albara o per tardada de aquells ses seguit que los dits co
sols ne han hagut dan: perço suplica la dita cort placia a. A. ma. statuyre y ordenar que to
stemps que los consols predits per los quals dit presoner sera mes ala preso hauran pro
uebit que lo dit presoner sia tret de les dites psons y per ells sera trames lur veguer ab
albara al dit carceller que lo dit carceller satisfet y pagaten tot lo que li sera degut hage
e fiatengut lexar anar aquell tal presoner la mateixa hora sens sperar albara dl governador
o tresorer o de altre qual seuol official. E aximatey sia seruat en los diputats: conselles mo
stafaphs: clauaris: obres: y alcaldes y altres officials qui tinguen semblant poder. Plau
al. S. rey si dos per altre cas no fos recomanat o detengut. Augustinus Aici.

Confirmacio del comercis y franquesa de drets en las ter
ras de Africa en dit capitol exprimides.

Tem per quant per lo catholic rey Don Ferrando de alta recordacio en corts
generals celebrades en la vila de Donço ab acte y capitol de corts stat atorgat a
tots los habitants y poblats en lo principat de Cathalunya poder anar y conuerciar en
totes les terres de Africa conquistades y conquistadores franchs de tots drets e ja los
ciutadans de Barçinona ho tenien atorgat per priuilegi real. E com apries per lo La

rey don Ferrando de indelible memoria auide vostra. akenles derrerres corts de Don
ço sia confirmat dit priuilegi comers y franquesa tant en lo realme de Bogia com encara
Tenes y Dia: los quals acte de cort y priuilegis ara derrament per. A. alte. sien stats jur
rats. E com en lo castell de Alger hun nomenat Pedro de pas vulla exirgir drets de gene
ral. Dorerifat y aximatey en altres parts de dita barberia de bon hauen preses etengu
des algunes robes e mercaderies de mercaders de aquesta patria e per. A. alte. es stat ma
nat ab ses prouisions reals q lo q hauen preses sia restituit per obseruancia de dits acte de
corte priuilegis. Perço amajor cautela y lo be y vtil de dit Principat e dela dita ciutat he
negoci mercantiuol de aquella suplica la dita cort general a vostra real Magestat li placia
lo dit acte de cort priuilegis comers e franquesa e capitol de cort confirmar e fer tenir y ser/
uar y que tots los poblats en Cathalunya comdats de Rossello y Cerdanya puran
entrar y comersar en Bogia: Sibir: Alger: Tenes: Mostagan: Dia: en Bellis: dela Ho
mera: Que: Exeral: Ledelis: Alcoll bona: Tunis: Tripoli: Berbens y en altres parts de
la Barberia conquistades y conquistadores franchs de libero de tots los drets delmes
almojerifades e altres imposicions imposades e imposadores per nom de general o per
altra nom que bajensguara. A. ma. pui en aquelles parts no aporté coses prohibides
per la seu apostolica. Plau a la. ma. sien seruats los priuilegis constitucions y actes de cort
sobre aco disposants. Aice.

Confirmacio dels priuilegis que los poblats en Cathalunya
poguen negociar en Suria y entotes les parts de leuant y
entotes les terres suiectes al turchs.

Tem suplica la dita cort a vostra real Ma. que tots los cathalans e poblats en Catha
lunya: Rossello y Cerdanya liberament puguen negociar en todas les terres de Suria
y part de leuant e en totes les terres subjectes al Turch no portant hi coses prohibides. E
que confirme vostra Ma. los priuilegis ne tené dels antipassats reys de gloria memoria.
Plau a la ma. sien seruats los dits priuilegis. Augustinus Aice.

Que les naus y altres fustes que no sien de vassalls del sen
yor ray no puguen carregar en les terres dl dit senyor rey sal:
espatarie: lanes: forments: ni fruyta seca: sino naus de vassalls
de la megestat: les quals en quiscun regne sien preferides les
dells dits regnes.

Tem per dar forma y sosteniment a les naus e altres fustes de vassalls de. A. al. E per que
laquells puguen nauegar es puguen sostenir y augmetar suplica la dita cort a. A. ma.
mane prouebir que naus ne altres fustes que no sien vassalls de. A. al. no puguen car/
regar en les terres y senyories de aquella salni sparteria: lanes: forments ni fruyta seca sino
tan solament: naus de vassalls de. A. ma. y que de les terres de. A. al. a bon son preferides les
de alla alas dela corona de Arago sien preferides les dela corona de Arago ales de aquel
les terras del port de Cartagenia la volta de leuant y ab les que seruen y gualtat los sia ser
uada. Plau al. S. rey sia seruada la y gualtat sens empero perjudici dela terra o terres que
tenen priuilegis en contrari: als quals per la present no entenen a derrogar. Aice.

¶ Que tenen a portar les naus p lur forniment de quatrecentes botes a coneguda dels defenadors y consols de la mercaderia.

¶ Item suplica la dita cort a vostra catholica ma. li placia statubir y ordenar: q les naus de quatrecentes botes bajen a portar. xx. xvj. homens y quatre bombardes grosses y altres x. cas y armament a coneguda dels defenadors de la mercaderia: o dels consols o tenint tal carrech de aquella ciutat: o vila hon se trobaran. Plau a la magestat. Aice.

¶ Dels homens y forniment de portar vna nau de. iiii. centes fins en set centes botas y de aqui amunt.

¶ Item suplica la dita cort a vostra altesa li placia statubir y ordenar que les naus de quatrecentes botes fins en. dcc. botes bajen de portar nou homens per centenar de botes del que seran estimades entes empero que lo patro de aquelles no sia tégut de portar mes de cent homens encara que lo nombra fos major y vna bomba grossa per centenar de botes y altres coses y armaments a coneguda dels defenadors de la mercaderia: o consols o personas tenint tal carrech de aquella ciutat: o vila hon se trobaran: que lo mateix orde se tengnt en les naus de. dcc. botes en amunt Plau al. S. rey Aice.

¶ Que los capitans de les fortalises de les fronteres no puguén exigir drets alguns per lo pas.

¶ Item a vostra catholica magestat suplica la dita cort mane leuar e tolre lo abus que los capitans de les fortalises de les fronteres fan en les mercaderies y virtualles que passen prenent q per lo pas han de pagar e altres exactions injustes que per ells son fetes: com tals abusos vinguen en prejuy del general de cathalunya y dels poblats en ell Plau a la magestat no sien exigits dits drets si donchs nō tinguessen per priuilegi antic: o consuetut immemorial. Augustinus. Aice.

¶ Que en les terres conquistades y cōquistadores puge hauer consols de cabtalans e legidors per los cōselles y probomens de Barcelona.

¶ Item suplica la dita cort a vostra altesa que en les terres conquistades y conquistadores de. Aofra ma. pugue hauer consols de cathalans elegidors per los consellers y probomens de Barcelona ab la forma y priuilegis que tenen en lo regne de Sicilia. Plau a la ma. sien seruats los priuilegis de Barcelona sobre aço disposants. Augustinus. Aice.

¶ Com ne en quina manera les escriptures dels notaris e rectoris: e aqui: y en quan temps deuen esser comanades o venudes.

¶ Item placia a vostra catholica. e real magestat statubir y ordenar que morint algun notari en qual seu loch real del principat de cathalunya: contats de Rossello y Lerdanya

pa apres de hauer fet la nouena los rectoris ab altres notaris del collegi a hon haura collegi de notaris: abont non haura los regidors de la vniuersitat prenguen ab inuenir les escriptures del notari mort e altres que tingues y que les comanen a un notari beniplacit del hereu del q notari. E los qui huy tenen escriptures d notaris morts dins mig any les bagen de vendre o donar les posar les en mans de vn notari d bona fama com vuy en dia stiguen moltas escriptures de notaris en mans de vidues y mercaders y menirals y capellans y aço sots pena que aqilles escriptures sien cōfiscades ala cort real y que aquelles les hage a vendre a notari de bona fama vida y lo procebit sia d. A. altesa aplicat als emoloments reals si donchs lo notari qui mort fera no les hauria ja les rades a altre notari. No entenen empero esser compresas la ciutat de Barcelona ni altres ciutats: vilas: o lochs en les quals per priuilegi es altrement disposat: ni per lo semblant hi sien enteses les scriuanies priuilegiades: o forçades y que sien seruats los priuilegis de la vila de Perpinya. Plau al senyor rey. Aice.

¶ De la forma y manera que los notaris y scriuants dels processos de les corts del governador: y de les ordenaris dels comdats de Rossello y Lerdanya an de portar los processos: y que fino seran a reglate ni buy dades les cedules nos pugue declarar en la causa.

¶ Item placia a. A. catho. ma. prouehir y ordenar que los notaris y scriuants dels processos se menen en les corts del governador y de les ordenaris dels comdats de Rossello y Lerdanya hagen insertar totes les cedules de les parts en lo original proces hils sia prohibit tots pena de priuatió delur offici de dretar en blanc lo loch en dit original per insertar dites cedulas. E que lo cōmissari: o jutge qui dara sentencia ab proces que no sien les cedules ad longun continuades que ipso facto e sens altra declaració incorregan en pena de cent florins dor y lo notari qui tal proces manara sia com dit es priuat de son offici e tota los actes ari fets sien nulles e incorregan en pena de cent florins dor y los inconuenients sen segueir en en perdre les cedules y en special les que contenen les solemnitats: com son les assignacions a sentencias y publicacio de testimonis per que mancat hi vna d dites cedules: e o cosas la sentencia es nulla en gran dan y despese de les parts litigants per que lo proces se baser denou. Plau al. S. Rey en respecte de los notaris. Empero als jutges o assessors que no puguén dar sentencia en dit proces fins dites cedulas sien insertadas: e o arreglat lo proces degudament. Augustinus. Aice.

¶ Dels imphiteotes qui alienen los propietats e el modo y forma del directe senyor com se deu ser mis pot ser.

¶ Item com moltes vegades se sdeenga que fora la ciutat de Barcelona e son territoris fora altres ciutats: e viles en les quals es per priuilegi consuetut o altre dret p mes los imphiteotes stablescan les coses imphiteoticaries que per senyors directes: e alodiaris tenen a altres persones posant hi mes cens dels que ells fan als dits senyors directes: e alodiaris: o altres carrechs ab alguna quantitat de entrada: e prenent que del cens o carrech e intrada imposate no han apazar luy sine foriscapi: o terç algu lo que par esser contra dret e tota equitat: perço suplica la dita cort placia a. A. ma. estatuir ordenar y declarar en cars que tals stablements con dit es se fassen per dits imphiteotes nage esser pagat als dits senyors alodiaris y directes luy sine foriscapi o terç se:

gones lo que en lo lloch bonseran les coses stablides es acostumat de pagar per vendas o altres alicuacions. Es saber de la stima o valor del cens o carrech e intrada q en dits stabliments imposats seran e la qual imposicio com ja es de diet e acostumat e bagen afer innuda percepciones: a riques per tal imposicio o stabliment no sia als embiteotes stablins acqisfit diet en la propietat stablida de luy sine o terc o foriscapi sino ferma p cõseruar lur diet e fatiga per retener tan solamēt. E altramēt no sien tēguts los senyors directes fermar lur s cartes per senyoria en la present cõstitucio e ordinacio no son cõpre ses les propietats e bonors en la ciutat d' Harcheña e son territori situades ne altres estuades en altres ciutats: viles o llocs bon per priuilegi pacte o altre diet es altrament disposat. Plau al. S. Rey. Vice.

Que los bestiar de lana nos puguē tōre fora Cathalūya condats de Rossello y Cerdanya: e que les lanes de exida paguen. r. sous. proua lana bruta e. xv. p neta: y per hont po den exir: y de las penas ab qui contrafaran e lo que tenen de pagar de exida les lanes de Castella y de Arago.

Item supplica la dita cort a vostra real majestat vulla prouehir e ordenar que los bestiar de les habitats en lo principat de Cathalunya: Rossello y Cerdanya: no puguen esser trets de Cathalunya ni dels dits comtats per atondres fora de aquella: e si lo contrari sera fet aquell tal qui contrafara bage a pagar vint liures per centenar de bestiar aplicadores al genera de Cathalunya en la forma que stan los altres fraus. E que les lanes de Cathalunya paguen de exida. r. sous. per roua de lana bruta e. xv. sous. proua de lana neta. E dites tals lanes no puguen spatrar se per lo diet del general ni exir sino per Harchelona: Tortosa: Perpenya o Leyda ni los taulers de les altres taules puguē desempatrar les. E si lo contrari sera fet sia per duda la lana si bauer se pora. E sino pora bauer lo qui la traure: o fara traure bage pagar vint sous per roua. E les guardes e altres officials del general quin sabian per via directa: o indirecta: o non denunciaran cap guen en la mateixa pena e puuacio de lur offici. E que los deputats de algunes de les dites coses no puguen fer gracia. E les lanes de Arago y Castella qui passen per lo riu de Tortosa o per altre part per exir de Cathalunya paguen de exida dos sous lana bruta: e quatre sous lana neta per roua. Plau a sa magestat exceptades les lanes de Castella y de Arago y altres strangeres que per transit passarant per lo descarregar dor de Tortosa en les quals sia fet segons fins a cise ba acostumat tot frau cessant. Vicecan.

Alqui pertany de la concixensa dels aparells bondat he finoz dels draps.

Item excellentissimo Senyor com lo exercici de la draperia sia molt precipuu be necessari en lo present Principat y los regidors de les Ciutats y viles principals de aquell en les quals se obren y aparellan draps puguen be agen acostumat de ordenar sobre lo aparell bondat y finoz dels dits draps y altres coses bauer ls quart al diet exercici y art de la draperie. Empero per quant algun temps en sa moltes maliciofes persones per diffugir lo judici dels dits Regidors han recorregut als Diputats del ge

neral d' Cathalunya los quals pretenēt esser jutges e coneradors d' les dites coses en virtut de algun o alguns capitol de cort o constitucions ban fetes inhibicions als dits regidors volēt entrametres de les dites draps y exercici de aquelles de que se han seguits molts dans e inconuenients y encara de storb y desuio ala dita art de perayzeria. Perço per prouehir a tals in cõuenients supplica la dita cort a U. ma. li placia statuy y ordenar que daciauāt no sia licit ni permes als deputats del dit general qui ara son o per temps seran coner ne entrametres del aparell bondat o finoz dels dits draps: ans la coner e la de les dites coses e ordenar sobre aquelles sia dels regidors de les dites ciutats y viles principals e persones pells deputadores als quals per priuilegis reals es pmes: pu en empero los dits deputats conerer d' tots fraus comesos he o cometadors per qual seuol persones en los diets del general he de la bolla de plom e segell de cera dels dits draps com sia propi delur offici segons per capitol de cort es consentit. Plau al. S. Rey. Vice.

De la pena de aquells qui trahen ni fan traure astors ni ous de aquells dels nius.

Item que placia a U. ma. statuy prouehir y ordenar que algu no gos traure ni fer traure astors dels nius ni ous de aquells. E si lo contrari sera fet lo qui traure o fara traure los dits astors o ous dels nius si sera persona strãgera fora de Cathalunya incorrega en pena d' esser fustigat: e si sera natural d' Cathalunya incorrega en pena de cent sous acqisfidor a per la terca part al acusador y altra terca part al senyor del territori. E per la restant terca part al official erecutant. E que la present prouisio e capitol d' cort sia duradora o durador fins ala conclusio de altres corts sdeuenidores tant solament Plau al senyor. Rey. Vice.

De les quatre galeres se deuen fer y de la forma: y manera se ha de pagar lo sou de aquelles.

Per lodanari de perill de animes com per dicio d' persones y bens rebut per les fustes de moros en les terres veynes ala mar del p̄sent principat regnes d' Valencia mallorques y sardenya es vist esser necessitat en prouehir en algũ remey per aquell. E per que la potecia d' ls dits moros es molt major del que solia par esser mester major prouisio de la que en altre tēps se solia fer. Perço supplica la dita cort a U. ma. li placia prouehir y manar sien fetes quatre galeres les quals sien armades en lo principi de la primavera. E visitant totes les costes del principat: y regnes per sis mesos donen remey als dits dans y perills governades p lo capita qui posat bi sera per vostra majestat: lo qual bage jurar y prometre en poder de ls deputats de Cathalunya y de les persones per los regnes deputadores: com en aquelles sera present dit capita qui diligēt se baura acerca la dita custodia en les quals galeres p fer armar y sostenir aqllas es statumat bauer mester. xiiij. milia ducats per any: dels quals placia a U. ma. voler pagar. vii. milia ducats p any E posat la dñcio d' les dites terres se esguarda a U. ma. pus son seus es vist aquest seu principat y regnes deure pagar per aquest benefici sis milia ducats p any ab lo repartimēt seguent Lo principat d' Cathalunya per esser sexanta milia focbs: dos milia finchcents ducats. Lo regne de Valencia per esser cinquanta milia focbs: dos milia ducats. Lo regne de Barlloqua ab les illes per esser dotze milia focbs finchcents ducats. E lo regne de Sardenya per esser trenta milia focbs. A si d' ducats: les quals quantitat prenen suma dels dits sis milia ducats per any. E aço par sufficient promisio pera tant gran necessitat y sens gran dñs pesa per. U. ma. ni per dita regnes. E que les preses faran dites galeres sien del capita de aquell las: pagant empero lo quinta. U. real ma. quant ala porcio tocant a sa alteza y al principat de Cathalunya. Plau al. S. Rey y quant en lo que toqua als altres regnes sa ma. prouehira altra

ment que per constitucio de Cathalunya pagant la ma. dela cruada present: o p venir la porcio de la atesa: Augustinus. Uice.

¶ De la prescripcio de xxx. anys dels bens de couersos possebits ab bona fe.

Item tempo per indemnitat dels subdits vostres perço que no sien verats en multiplicacio d'plets placia a. U. ma. confirmar e consentir. atorgar y permetre que en tot lo principat de Cathalunya: e comtats de Rossello y Cerdanyano solament sia guardat e seruat lo capitol disposant dela prescripcio de xxx. anys circa dels bens dels heretges acquerits o possebits posat entre los capitols dela inquisicio sets apuntats y concordats en les vltimes corts d'la vila de Monco mas encara si qual seuol particular persona collegio vniuersitat d' qual seuol psona de crim de heretgia no condempnada: e la condempnacio del qual era publicamēt denūciada: o d'altra q' seuol cosa a altri p' contracte o quasi en altra manera obligada drets y accions ab bona fe baurā acquirits ari per titol oneros com lucra timencara que apres dela tal adquisicio lo dit alienat de qui les tals coses ab bona fe seran acquirides o aqui la obligacio d'les dites coses pertegues apres del dit crim de heretgia fos trobat acusat o conuenut y hauer caygut en dit crim ans de la alienacio o adquisicio dela obligacio o apres y ari los dits bens alienats e drets acquirits del dia que comete lo dit crim fossen confiscats ni encara lo dit tēps de xxx. anys statut apres criure los dits bens no fos passat. Morenmenys atesa la bona fe dels acquirints y iustaignoracia que con correigne al principi dela dita adquisicio no puguen los dits acquiridors o sos hereus o successors: o los bauents causade aq'ella y los tals acquiridors y possessors per aquestes coses q' fins al dia dela data deles presents en la manera de sus dita seran acquirides. Encara que com es dit fossen obligats a algun comdenpnat de heretgia no puguen en qual seuol manera ser molestats inquietats: o trets en Juy per officials: o el fisch del sanct offici dela inquisicio o d'la majestat ni amoure plets per al sus dit puguen demanar de qual seuol notaris o scriuans d' cost o altres publiques persones o taulers: o cambiadors: o administradors d' taules d' depositis nin gun instrumento partides ans dela data dela present feta o fetes per als dits bens fins al dia de vuy en la sus dita manera acquirits e ab bona fe per qual seuol temps possebits sien del tot franchs: quitis y segurs de tota veracio y molestia dels inquisidors del sanct offici encara que sobra aco plet o plets hi hage pendens per quant vostra majestat. tot lo dret pertanyent en los dits bens fins aci acquirits cō es dit per los tals acquirints per ellse lurs hereus o successors possebits dona passia e remet cessiona e transferex als tals acquiridors e possessidors per cōtempacio deles presents corts a suplicacio dels staments de aquelles en poder del protbonotari per ells y qual seuol dells aqui pertāgue stipulant y acceptant per que mes promptes sien en fer lo seruey a vostra majestat. E que placia a. U. ma. totes y sengles coses predites tenir y seruar efer tenir y seruar per aquelle aqui pertāgue. E si lo contrari era fet lo que no sia: que los deputats y op'dors de comptes del present principat com a protectors del predit puguen: bagen e sien tenguts instar efer part per inuolable obseruanga de dites coses y en si asumir lo plet o plets que per aco insurgiran ab facultat despendre per deffensio y manutencia de aq'lla e indemnitats dels poblats en lo present vostre principat e comtats predites lo que per altres constitucions e capitols de cort los es permes despendre per obseruanga deles dites constitucions capitols e actes de cort. Plau. al. S. Rey.

¶ Que no sien atorgades executories ni altres prouisions a comanades de sant Joan d'les comades son en Cathalunya si seran donades a comanadors que no sien cathalans.

Item Excelentissimo senyor com la religio d'el hospital de sanct Jobā de hierusalē sia stada per los princeps reys de Aragoe comtes de Barceña progenitors de vostra majestat y p

los barons y altres del present principat d'otada fauorida y ajudada com los frares d'la dita religio s' deffensors dela fe christiana y zeladors de aq'lla. E sia cert que en lo ambit deles dues dignitats d'la dita religio q' son en lo present principat: ço es la castellania d' Emposta y priorat de Cathalunya son y deuen effer segons en los passats son stades sempre les preceptories y comandes comunes als frares dela dita religio originaris y nadius del dit principat y dels regnes de Aragoe: Valencia: y d'Alloresques. Empero de algun temps en sa se ha introdubit practica: o abus que en la dita Castellania ni en les comandes en lo abit de aquella fundades no son acullits los frares dela dita religio originaris y nadius del present principat de Cathalunya segons d'equitat justicia y raho y en lo passat lo ablamentera acostumat com lo cap dela dita castellania y moltes comandes de aquella sien en lo dit principat la qual diuisio es inica y sembradora de zizania en tant sancta religio. Perço la dita cort supplica humilmetā. U. ma. per prouebir ales dites coses y tornar aquelles adegut stament sia de merce sia prouebit inibir y manuar que no sia donada possessio a algun frare d' dita religio que no sia nadiu e originari del dit principat de Cathalunya d' preceptoria: o comanda alguna fundada en la dita Castellania que sia en lo dit principat de Cathalunya fins en tro e tant que sia prouebite ordenat e posat en executio que los frares originaris e nadius del dit principat de Cathalunya sien acullits y desfet en coreguen en les comandes fundades en la dita Castellania de Emposta encara que sien en los dits regnes de Aragoe y Valencia: y que contra aquesta disposicio no sien consentides o atorgades p' vostra ma. lo tinent general: e altres qual seuol officials de aquella executories ni altres prouisions. E si consentides: e atorgades seran sien bagudes per nulles. Plau. al. S. Rey. Augustinus. Uice.

¶ Que nau de. dcc. botes en amūt bage portar dos canōs de bronzo de. xxv. quintars y pugue colir dret d' artilleria dels mercaders qui carregaran arabo de hu per cent dels nolits.

Item supplica la dita cort a. U. ma. li placia statubir: y ordenar que tota nau de. dcc. botas en amūt qui aportara dos canons de bronzo en coberta ab ses carretes los quals canons bagen effer de pes de. xx. en. xxv. quintars per lo patro o capita d' aquella se pugue collir hu per cēt de dret de artilleria. ço es que si sera vn mercader o altra persona qui donara cent liures de nolits sia tengut y obligat pagar vna liura per lo dit dret de artilleria ari segons mes y mēys dels nolits que pagara sia tengut pagar lo dit dret de artilleria arabo de hu per cent: a si que lo dit tal patro o capita de aquella tal nau pugue mantenir ab la dita artilleria. Plau. al. S. Augustinus. Uice.

¶ De la franquesa del sagell.

Item que placia a vostra majestat atorgar: efer gracia que totes e qual seuol letres e prouisions que se bagen de fer e demanar: mes volran traure en forma per los tres scriuans dela cort e singulars persones de aquelles per les yglesias monestirs capitols e collegis per los barons: caualls: gentils homens: y homens de peratge per les ciutats: viles e lochs vniuersitats e singulars de aquelles: o per qual seuol altres per raho dels presents capitols y deles coses en aquelles contengudes y deles executories y promissions en virtut de aquelles sabedores: e de totes altres coses tocans los presents capitols e acres de cort: e de pendents de aquelles siendonades liberament frāques de scriptures e del arabis: e de drets sagells: e de totes altres d' peses que poguessen demanar e altrament pertāgue sien als officials o ministres dela cort vostra. E arima tex que los deputats sien franchs de dret de segell de qual seuol prouisions sen tencies e letres q' ara o en sdeuenidor haurā mester tocāt los damōts dits capitols: e altres coses haurēt sguart al general del dit principat e generalitat de aquell. Plau. al senyor Rey atorgar lo segell frāch segons es supplicat e que los treballs salaris escriptures del protbonotari y altres scriuans se

paguen moderadament o per via de concordia ab ells sabedora segons en les altres cortes; costumats. Augustinus Aici.

Consentiment del stament ecclesiastic ab la protestacio en aquell contenguda.

Item Excellentissimo senyor lo estament ecclesiastic: prelats: sineclics: procuradors e singlars de quill consenten en les coses demunt dites salues a ells y aquisco dellse all dit stament conjuntament odiuina immunitat: e libertat: privilegis: vsus: practiques: ari escrites: com no escrites: o no escrits obseruances: e altres drets e prerogatiues al dit stament ecclesiastic: singulars de aqueils pretaments als quals tacitament: o expressa: directament: o indirecta: o per acte contrari en propietat: o en possessio per lo present consentiment no entenem ad erogar: ans volen es lur intencion los romanguen salues e illesos demanant de aco esser ne fet acte en lo present proces de la cort. E si meister sera carta apart. Plau a la Ma.

Consentiment del stament militar ab les protestacions en aquell contengudes.

Item Excellentissimo senyor los barons magnas: nobles: cauallers: gentils homens: e de pertratgedel principat de Catalunya consenten les coses demunt dites salues a ells y aquisco de ells e alur stament conjuntament: o diuina lurs libertats privilegis: vsus: practiques: ari escrites: com no escrites: e obseruances: e altres drets: e prerogatiues al dit estament militar pertaments als quals tacitament: o expressa: directament: o indirecta: o per acte contrari en propietat: o en possessio per lo present consentiment no entenem ad erogar: ans volen: es lur intencion los romanguen salues e illesos. Demanant de aco esser ne fet acte en lo present proces de la cort. E si meister sera carta apart. Plau a la Magestat.

Consentiment del stament real ab les protestacions en aquell contengudes.

Item Excellentissimo senyor protesta lo bras dles ciutats: viles reals que per les presents constitucions demunt dites ne per qualseuol capitols preinserts ni per algunes de les coses dehis dites no sie fet prejudici ales libertats franqueses: privilegis: vsus: e costums scrites: e no scrites: e no escrits del dit bras ni de les dites ciutats viles: e locbs reals ni dels singlars de aquellas ans romanguen en lur sarça y valor les coses demunt dites no contrastants demanant esser cotinuat en lo proces y si meister sera los ne siafeta carta. Plau a la ma.

La oferta de la cort.

S. Les. La. y. Real Ma.

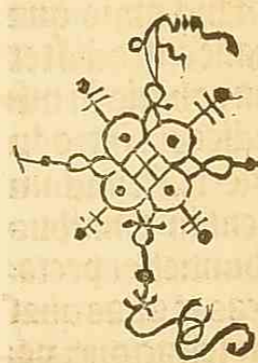
Item Excellentissimo senyor lo bras dles ciutats: viles reals que per les presents constitucions demunt dites ne per qualseuol capitols preinserts ni per algunes de les coses dehis dites no sie fet prejudici ales libertats franqueses: privilegis: vsus: e costums scrites: e no scrites: e no escrits del dit bras ni de les dites ciutats viles: e locbs reals ni dels singlars de aquellas ans romanguen en lur sarça y valor les coses demunt dites no contrastants demanant esser cotinuat en lo proces y si meister sera los ne siafeta carta. Plau a la ma.

blacio de aquell y majorment essent preseruat com speran sera preseruat per vostra Les. Ma. De la mala d'as seguits e que per auant seguirien al dit principat y terres maritimes de aquell per los turcs y moros de la Africa ari conseruant y mantenit les terres conquistades com al trament seguint los cathalans sa propria natural e inata fidelitat imitant alurs predecessors qui nunca han faltat als serueys de lurs reys princeps e senyors progenitors y predecessors de U. Les. Ma. d' immortal recort per tots los respectes y consideracions dehis dites. La dita cort y tres itaments de aquella no perque en aco sien o puxen esser obligats o itres en alguna manera: ne pesguant que altres pobles a. U. al. sotmesos en la benanetrada venguda e principi de regimēt d' aquella bagē fetes offeras: o serueys d' donatius a. U. ma. cō los habitats en dit vostre principat sien poble frāch y libert d' tota exaccio e imposicio forçada ab expressa: o dōchs protestacio: que p lo present acte no sien o puxen esser obligats en general ni en particular mes del que voluntariament se obliguen y que lo present acte y coses en aquell contengudes no puxen esser tretes a consequencia en lo sdeuentidor y ab les referuacions e saluas en semblants actes acostumades les quals volen hauer aci per repetides e insertats ab les condicions e modificacions de uall contengudes e no sens elles per aquesta vegada tant solament de lur mera liberalitat y spontanea voluntat offerene fan donatiu gracios a vostra catholica magestat de doscentes cinquanta milia liures d' moneda corrent en la dita ciutat de Barcelona pagadores a vostra real ma. E p ella amossen Luyz sanchiz conseller e general tesorer d' aquella lo qual de beniplacit e consentimēt de sa. a. l. e de la dita general cort es fet y constituit receptor del dit seruey en la forma seguent: co escinquanta e cinc milia liures barceloneses dles pecunias que de present son escrites e ditas als deputats del general del dit principat de Catalunya en la taula del cambi o deposit de la ciutat de Barcelona E cinquanta e cinc milia liures de la dita moneda manleuadores en via de censals morts sobra les generalitats del dit general. E vint y nou milia liures pagadores per tot lo mes de Juny prop vinent del present any mil e cincents y vint de las pecunyas exigidores per los deputats del dit general de Catalunya ari de restes dels preus dels arrendaments de les taules del dit general: com del dret de bolia y tagell de cera: e de altres drets ari: de entrades: e arides: deutes y restas de fogatges: com als tres del dit general pagades empero primer les pensions dels censals que lo dit general fare fara a qualseuol persones salarich: e altres carrechs del general ordinaris be extraordinaris. E mes cinquanta quatre milia liures de la dita moneda procebidores del imposit de fogatge pagador a rabo de sis sous sobra quiscun cap de familia del present principat: de present imposit a temps de tres anys. E si ala dita quantitat de cinquanta quatre milia liures lo dit fogatge a la dita rabo uo abastara del residuum de les generalitats legons de uall se conte E les restats cinquanta set milia liures del residuum que restara dells annuals rendes drets: e emolumēts del dit general quiscun any dls subsegvents anys: comensant a comptar lo primer dia d' l mes de Septembre en auant: pagats primer les pensions dels dits censals que lo dit general fare: fara a qualseuol persones pagats tots salaris y carrechs del dit general: ari ordinaris: com extraordinaris: ari empero que del dit residuum se haze de estar al comptar ab e a solament: finalment que los dits deputats e los oydores de comptes del dit general ensemps ab lo racionals: o escriua de los dits hoydores: e lo regent los comptes del dit general ne faran be fermaran sens dar ne altre compte. E no per altra persona que per part d' U. Magestat: o de los qui dret e causa de aquells hagnessen: o hauran fer demanar ne volguesien. E per quat a. U. magestat ha plagut que de las pecunias del dit vostre seruey sien fetes les pagues per lo dit general tesorer procurador e receptor en aco constituitales psones de uall series: ales quals per lo dit general tesorer procurador y receptor en nom de. U. ma. son estades fetas consignacions: en poder den Raphael puig notari y cession: e encara a molts altres segons hun memoual signat de ma d' U. al. e segellat liurat a vostre general tesorer: e copia aquisco dls tres notaris de la cort y encara segos lo que per. U. ma. en dit memorial y en ditas consignacions se conte. Per tant la dita cort offer e fa lo dit seruey a. U. ma. e constituit lo dit general tesorer e receptor ab tal modo forma e condicio que la sua receptoria e potestat no obstant sien per los deputats

beate Marie de stagno. Signum Gabrielis camps comendatarij beate Marie de sarfater.
 Signum honorati de vlmis comendatarij monasterij beate Marie de arulis. Signum Dno
 fricopons canonici ecclesie tarracone procuratoris R. Archiepiscopi tarracone. Signum fra
 cisci desoldenila canonici et iudici ecclesie tarracone. Signum Anthonij Johannis tort als
 stella canonici et iudici capituli ecclesie Barchinone. Signum Ludouici de monsuar canoni
 ci et iudici ecclesie hierde. Signum Johannis de margarit canonici et Archidiaconi maioris et
 iudici capituli ecclesie Herunde. Signum Johannis pascual canonici et decani ac iudici ec
 clesie vrgellen. Signum Jacobicellers canonici et iudici ecclesie vici. Signum Johannis cal
 uet canonici et iudici ecclesie elne. Signum ill. Ferdinandi Johannis folch ducis cardone.
 Signum ill. Alfonsi de aragonia ducis sugurbij. Signum ill. Federici eorumqz vice comitis
 de capraria et d. basso. Signum Donofri de rupebertino vice comitis de petralata. Signum
 Athonij de cardona. Signum Alfonsi de cardona. Signum Petri de castro et de pinosio vice
 mittis de insula. Signum Johannis de claramonte procuratoris ill. infanti Ferrici. Signum
 Ludouici de centelles. Signum Petri de castelleto. Signum Petri de rupebertino. Signum
 francisci de bellera. Signum Alfonsi de rupebertino. Signum Heraldij de queralto. Signu
 num Johannis de joffa. Signum balthasaris de cardona. Signum Jacobi despes. Signum
 Berogij apmerich. Signum Halcerandi de joffa. Signum Berengarij de vlmis militis. Si
 gnum Bartholomei de guimerano vernessoris. Signum Bernardi de forano verueloris. Sig
 num francisci de monte bonino domicelli. Signum antici sariera domicelli. Signum Bene
 dicti decorbaria domicelli. Signum Michaelis de Hualbis militis. Signum Petri de san
 cto clemente domicelli. Signum Bernardi de monrodo militis. Signum gilvudi de barbes
 ra militis. Signum Archibianthonij de camos domicelli. Signum Pauli marlesij domi
 celli. Signum Johannis bisbal militis. Signum Petri terrenij domicelli. Signum franci
 sci pages domicelli. Signum francisci setanti militis. Signum Donofri pou domicelli.
 Signum Halcerandi de barberacio domicelli. Signum Halcerandi oliuero militis. Signu
 num Halcerandi ferrer militis. Signum Petri comitis domicelli et doctoris. Signum Bertra
 di de villa francha domicelli. Signum Jaufredi dela bacerola domicelli. Signum francisci
 vilana de monrodo. Signum Johannis cafes militis. Signum francisci demenargues
 militis nomine proprio vt afferit procuratorio plurium militum et domicellorum de quibus asse
 rit est facta fides in processu familiaris stamenti militaris. Signum Raymundi de papioldo
 micelli. Signum Michaelis de sancto minato domicelli. Signum Petri de pulcro loco do
 micelli. Signum Jacobi de sancto minato domicelli. Signum Petri de turrillis domicelli.
 Signum Michaelis de medalia domicelli. Signum Michaelis de corbaria domicelli. Si
 guum Johannis goncales de resende militis. Signum Benedicti cinespleda domicelli. Si
 gnum Losmede vilaragut domicelli. Signum Ludouici de guimerano domicelli. Signum
 Berengarij de forano domicelli. Signum Ludouici Hilabert militis. Signum Michaelis
 joannis desolerio militis. Signum Benedicti declareto domicelli. Signum Bernardi falco militis.
 Signum Hieronimi de montorneho militis. Signum francisci de iunyent iunioris domicelli
 signum Johannis de argentonada domicelli. Signum Johannis comitis domicelli signum francisci
 de vilatorza domicelli signum Petri de altarriba domicelli. Signum Halcerandi de sancto mina
 to domicelli. Signum Petri cendros domicelli. Signum Hieronimi d. bosco domicelli. Signum fra
 cisci burguera domicelli. Signum Petri ferrer domicelli. Signum Bernardi lucfala domicelli. Signum
 Joannis sacosta domicel. Signum Joannis d. olula domicel. Signum Petri calba domil. Signum Ratae
 lis outiz domi. Signum Jacobi caorz militij. Signum Onofri d. banuelos domi. Signum Joannis ferrer
 domi. Signum Petri derelato. Signum Petri vernigal domi. Signum francisci d. ermendaris domi.
 Signum Heraldij lobart militis signum francisci peyro domicelli. Signum Halcerandi miralles domi
 celli. Signum Joannis d. gualuis consiliarij Joannis bastida francisci stelrich santjust Petris squa
 rit Arnaldi rogerij dufay francisci ballester Joannis caroli bellafilla francisci solzima Hjero
 nimi malet iudicoy Barchne. Signum Joannis serra et Joannis bonet iudicoy hierde. Signum Ber

nadi bellochiet Halcerandi dezlor iudicoy gerude. Signum francisci geraldij ballero francisci
 maleret francisci tamarro iudicoy Perpinyani. Signum francisci apmerich iudici dertuse.
 Signum Guillermit caluet iudici vici. Signum Anthonij saliteda iudici ceruarie. Signum francisci ro
 uiralta iudici minorise. Signum Michaelis de porcols iudici balagarij. Signum francisci castello.
 et Joannis coll de sans iudicoy ville franche peniten. Signum sabastiani ole iudici bisalduni. Sig
 num Anthonij mitjauila substituti a iudico podij ceritani. Signum Laurecij armenyach iudici cam
 pi rotudi. Signum Petri joannis torrademer iudici berge. Signum Joannis teridor substituti iudico
 ville franche confluentis. Signum estephani pulg iudici de figuerijs. Signum Jacobi ferrer iudici
 ci de talanr. Signum Michaelis rossella iudici sancti Petri de auro. Signum Jacobi saluany iudici
 ci canq. Signum Bartholomei tardiu iudici de toyrio. Signum mir iudici de argilles. Signum
 Felicis cucurell iudici del volo. Signum Balthasarijsalmany substituti a iudico del arbos sig
 num Michaelis Sarbi iudici d. sales. Qui omnes predicti omnia approbamus laudamus
 et firmamus eisqz assentimus et nostrum consensum prestamus.

Testes sunt q. premiffis presentes fuerunt ill. R. et magnifici Guillelmus de eroy Dux fore
 et Archiepiscopus magnus Lamerarius et Federicus de Toledo Dux de alua. Petrus d
 cardona. Archiepiscopus tarracone. Anthonij Augustin vicecancellarius et Ludouicus sanz
 chez generalis. Thesaurarius predicti d. Regis consiliarij. X.

Signum m. Michaelis velasquez Limet p. fatay. Cesaree et catholicay. ma
 gestatij Prothonotarij regiaqz auctoite p. vniuersam regia dictione publi
 ci notarij. Qui premiffis omnibus interfuit: eaqz de dicti d. Regis mandato
 in decem septem soleis p. gameni hoc in quo signum meum appositum est copiato scri
 bi fecit et clausit. Constat de raso et correcto in linea. xv. solei vbi legitur auctori
 tate nra regia precimus et mandam. X. xviii. secunde pagine.

Sacra Cesarea catholica regia magestas ex actis in dita curia gnali editij
 publicatis et juratis mandauit michi Michaeli velasquez Elementin cuius
 posse dictus d. Rex et oes predicti firmarunt.

Pragmatica sancio sobre la solucio de les decimes ab la qual ma
 ne la magestat se seruada la constitucio fetay nre sanct pare Leo decimo en la desena cessio del
 sacre consell de sanct Joan de letra en lany. M. D. xv. iij. nonas. May potificatus sui ano. iij.

Nos Carolus diuina fauente clemencia. Romanorum rex et futurus imperator sem
 per Augustus Joana m. et idem Carolus eius filius dei gra reges Castelle: Arago
 ni: legiois vtriusqz: Sicilie: Hierusalme: Nauarre: Granate: Toleti: Galicie: Bal
 lectie: Atonicarum: Hispanie: Sardinie: Cordube: Corfice: Burcie: Ciennis: Al
 garbi: Algezire: Sibraltaris: ac Insularum: Canarie: necno Insularum: Indiarum: et
 Terre firme: maris ocean. Archiduces: Austrie: Duces. Burgundie: et Brabantis: etc. Comi
 tes Barchne: Flaerie et Tirolie: etc. Dni Gascay: et Aquitaine: etc. Et duces Attenap: et Neopa
 trie. Comites Rossillonis: et Ceritanie: Archionis: Quisitanie: et Sociani. Secretasacrorum
 gnaliu consilio: et precipue q. pro anticoru obseruancia canonu emanarunt tanto libentius am
 pletimur atqz a subditis nris quatu in nobis est obseruari curamus quato pro nro regi officij
 cura ad beo nos agnoscimus debitoribus hinc est. q. cu sanctissim. in xpo pater d. nris Leo papa
 decimus sacra lateranen. Ac gnali approbate consilio in decima cessio eius de sacri consilij p. qua
 dam sua constitutione incipientem regimini vniuersalis ecclesie etc. sub datis rome in publica ces
 sioe in lateran. sacro scta basilica soleniter celebrata anno incarnationis d. nre. M. D. xv. q. rto
 nona. Maij potificatus sui anno. iij. inter cetera innouauerit oes et singulas constitucioes que
 sup decimarum solutione: atenus emanassent ac illas p. uide decreuerit debere ac omnibus inuola
 biliter obseruari quacumqz consuetudine contraria no obstate. Nos constitutione eade p. qua no so
 lu ecclesiarum et ecclesiasticarum psonarum quibus decime de iure diuino debentur indempnitatis et

earum quia ad decimarum ipsarum solutionem tenentur quique varijs et diuersis consuetudinibus seu verus abusus et corruptis alijsque exquisitis vijs decimas ipsas fraudare dampnanda perniciose veriti non sunt bacterius nec indies veretur animarum saluti consoliter matura super ea atque digestissima in nostro sacro consilio prehabita consultatione deliberate et consulto deus nostris certa sciencia ac motu proprio ratam et gratam habentes ac illi regum nostrum consensum per nos et successores nostros presentes volumus mandamus et ordinamus per presentes quas etiam vim preiurij et concessionis in fauorem earundem ecclesiarum et ecclesiasticarum personarum et habere decernimus et declaramus eandem constitutionem in eodem nostro principatu Cathalonie ac comitatibus Rossellonis et Ceritanie: quo ad solutionem decimarum ut prefertur ab omnibus subditis nostris perpetuis futuris temporibus teneri atque inuolubiler obseruari sumusque plenum et integrum ab illis in romana curia facta publicatione obuii sedebere sortiri effectum absque alia de nouo faciendone publicatione seu promulgatione. Et nihilominus illam et presentes publicari etiam inter nostras regias concessionis et privilegia registrari mandamus. futurumque propterea locum nostro generali gerentibusque vices nostri generalis gubernatoris in eisdem principatu et comitatibus nostrisque regij consilij doctoribus vicarijs bajulis subuicarijs sub bajulis ceterisque omnibus alijs officialibus ac subditis nostris: et eorum cuilibet prout ad eos quilibet eorum pertinet et spectat ad penam duorum milium florenorum auri de Aragonia a quolibet contrafaciente irremissibiliter exigendum et nostris applicandum meritis ac subire et indignationis nostre incursum districte precipiendo mandamus quarum constitutionem predictam quo ad solutionem decimarum ut prefertur teneant custodiant et obseruent ab alijsque teneri custodire et obseruari inuolubiler faciunt in sua plena roboris firmitate. Et in causis quibuscunque et in quibuscunque curijs etiam in nostra regia audientia introductis in decisis pendentibus: et quas de cetero introduci et emergere contigerit secundum constitutionem eiusdem dispositionem iudicent pronuncient sententient et declarent in omnibus et per omnia quotiens per eos ad quos decime huiusmodi: et expectant seu pertinebunt: et expectabunt in futurum habitus de super fuerit recursus predictas personas ecclesiasticas et alias quas cunque quarum interfit et earum quolibet ab omni perturbatione: violentia: molestacione: vexacione: dampno: et impedimento protegendo pariter: et defendendo omnes: et quascunque personas cuiusvis conditionis prebeminetie: et status fuerint culpabiles: tam circa preapostepe ne regidant executionem quam alias taliter: puniendo quam ceteris cedat in exemplum quoniam fitis. volumus et iubemus: ac etiam pro maiori securitate perpetuo obseruari: et obseruari facere per nos: et successores nostros suade nostra regia: promittimus in ceteris vero volumus omnia in predicta constitutione narrata in suo iure et robore remanere sic et prout ante huiusmodi concessionem erant in cuius rei testimonium presentem fieri iussimus nostro comuni quo ante quam ad regnum romanorum sacrumque imperium electi essemus ut eamur sigillo eum non duz alia fabricata fuerunt in pendenti munitis. Datis in nostra ciuitate. Barchinone die. xviii. mensis Ianuarij anno natiuitatis. dñi. M. D. xx. regnorumque nostrorum videlicet electionis sacri Imperij. anno secundo regine Castelle legionis Granate etc. anno. x. vij. Nauarre. vi. Aragonum vtriusque Sicilie Hierusalem: et aliorum quinto regis vero omni quito: yo el Rey. A. cañ. A. Lu. hachez generalis. thesaure. A. Augustinus. Vice. Ar. consel. generalis. C. Sacra Cesarea: et cañ. A. mandauit mihi Petro Joanni. vi. p. vic. t. e. b. generalis. In diuersis. In. c. l. x. viii. REBJS LIRAZA.

Pragmatica sentio.

Que les causes dels religiosos: y comendataris y dels monestirs: y de Abbatis y prioris: se puguen eagen euocar ala real audientia pretertu religionis prefatis et notorie paupertatis.

Os don Charles a fauorint la diuina clemencia. E. rey. dels romans y. f. emperador sempre August: dona Joana mare y lo mater do Charles son fill per la gracia de deu reys de Castella: de Arago: de Leo delas dos Sicilias: de Hierusalem: de Nauar. Granada: de Toledo de Galécia: de Balencia: de Alaloz: de Siuilla: de Serdeya: de Lardoua: de Corsega: de Murcia: de Jaen de Algarbe: de Algezira: de Sibraltar y de las islas de Lanaria: y de las Indias e terra ferma del mar. oceano: archeducs de Austria: duchs de Burgunya y de Brauant etc. comets de Barce: lonade flandes y de Tirol etc. senyors de Uiscaya y de Adolina etc. y encaraduchs de Atenes y neopatria: comets de Rossello y Lerdanya: marquesos de Oristany y de Sociano. Volem ab oportuns remedios de justicia prosseguir los monastir y religiosos dels nostre principat de Cathalunya comptats de Rossello y Lerdanya: y volent estendre nostres regalies ab dits religiosos y phibir los d'opssios y veracions que millor puguen tendre en lo cultu diuinal per al qual son dedicats tenim encara verdadera relacio que en temps passat les causes dels monastirs y religiosos se acostumen de euocar a nostra real audientia y ara se los o posa que fidits monastirs y religiosos no donen informacio de pobresa los nostres cañ. vice. o. R. cañ. no volen euocar les causes dels monastirs y religiosos ab qualitat de pobresa y religio com antigament solien Perço sentint se per agreuiats los abats y comendatores priors y altres beneficiats religiosos de dits monastirs en les cortis que de present als cathalans en Barcelona celebran nos han molt humilmet suplicat sia nre merce prouehir allur indēpnitat com tots los religiosos en lur pfectio face vot de pobretat y tots los bens que tenen son del monastir y los bens del monestir per los religiosos pobres y per coseguen pretenen que totas lurs causes se po de tractar y euocar a nostra real audientia ab chalitad de religio y pobretat E nos la lur supplicacio benignamet admesa volent concedendre aquella com a protectors y defenedors de totas las religios y monastirs part dels quals son stats fundats per nostres antipassats reys de Arago y digne recort y alguns de la son de nostre jus patronat real ab tenor perço de la present nostra real pragmatica perpetualment duradora sancim statubim y declaram y confirmant nos ab la disposicio de diet declarā que totos los religiosos y comendatores pus son pobres y los bens de la monastirs son dedicats a pobres religiosos que dits religiosos y monestirs quant ala euocacio de lurs causes ala real audientia se euoqn en aquilla y qualitat de pobresa o de pietat de religio sens que no se tēguts donar informacio de pobresa y lo mater sia entes en los abats y priors que son y seran comendatis. Pertant al sdeuenidor locti. general cañ. R. cañ. y atots y sengles altres officials aquis pertanga diem y manam a pena de. M. florins dor que la pñit nostra pragmatica y totes les coses en aquella contengudes tinguen guarden y obseruen tenir guardar y obseruar facen jurta lur serie y tenor y no hi contrafacen o contrafer permeten per alguna cania o rabo si vltra la ira e indignacio nostra: la pena damunt dita desijen no incorrer en testimoni de les quals coses hauem manat fer les presents ab nostre segell comu lo qual y faue abans que al sacre imperie al regne dels romans fossen elets en los d'ors sagellades. Datis en la nostra ciutat de. Barchña a. xv. dias del mes de Janer del any dela natiuitat de nostre senyor. M. D. y. xx. yo el rey. A. cañ. A. Lu. santis. p. thes. A. Au. vice. A. de gualbis. R. f. In diuersis. v. f. f. f. f.

Pragmatica sentio.

Que en los comdats de Rossello y Lerdanya a los vasalls del rey nostre Senyor puguen pendre possessio dels beneficis y dignitats que no tindran vasalls sens placet del gouernador pus tinguen les bulles y executorials del papa en forma debita.

Don Charles affavorint la diuina clemencia. L. Rey dels romans y. f. Emperador sempre August: dona Joana mare y lo mater don Charles son fill y la gracia de du reys de Castella: de Arago y Leo d'las dos Sicilias: de Hierusalē: de Ma. d Granada de Toledo: de Valencia: de Galicia: de Ballozques: de Siuilla: de Cerdanya: de Loidoua: de Loflega: de Murcia: de Jaen: de Algarbe: de Algezira: de Sibraltar: y de les yslas de Canaria y de les indies y terra firme del mar oceano: Archiduch de Austria: Duch de Burgunya de Hrabant etc.

Contes: de Barchelona: de Flandres y: de Tyrol etc. senyors: de Uiscaya y: de Polina etc. y encara Duchs: de Atenes y Neopatria: Contes de Rossello y de Cerdanya Marquesos de Gistany y de Sociano. Al noble magnific y amat conseller nostre lo portant veus de nostre general governador en los nostres comtats de Rossello y Cerdanya qui ara es y per temps sera salut y dileccio per lo vene. mossen. Joan caluet canonge de la seu de Elna y findic del dit capitol de Elna en les corts que de present als cathalans celebran en la present ciutat de Barchelona es sta a nos presentat yn capitol del tenor seguēt. Item com per alguns squarts lo catholic rey don Ferrando segon de digne recordacio hagues prouehit y manat que algu no pugapendre possessio de dignitats que tingan vessalls en Cathalunya y en los cotats de Rossello y Cerdanya sens executoria de sa alteza per la qual occasio lo governador de Rossello no mirant lo esguart per que es stada feta dita prouisio fa de grans abusos que no comporta bul la apostolica de dignitats ni de altres beneficis qui vessalls no tenen ne execucions que ex cuten ne possessions de beneficis simples ni citacions apostolicas sens que no hagen hagut placet seu e sas pagar de tal licencia en gran perjudici y dampnatge de tota la terra. Perco supplica la cort a vostra Cesarea ma. que liberamēt e sens placet del dit governador assessoro altre official real se pugapendre la possessio de les dignitats e beneficis ecclesiastichs que no tenen vessalls y presentar y executar las letres Citatories: e Inhibitories e letres Apostolicas. E que no pugapendre fet o donat algun impedimēt p dit governador o altre official ans li berament e sens incurrimēt de penes se pugan les bulles e letres apostolicas presentar y exe cutar y entot effecte de duir: al qual capitol es stada feta per nos la declaracio y resposta seguēt Plau al. S. rey se serua de de dita pramatica en los beneficis o dignitats que tenen vessalls o jurisdiccions o sera de nostre patronat repal en los altres empero beneficis que no seran de nostre repal patronat ni tendran juridiccions ni vessalls puguen esser fetes les execucions sens demanat dit placet pux empero sien vesalls nostres y no Arangers e que tots altres actes apostolichs pugan esser presentats sens placet en los que no tendran juridiccio o vessalls o pa tronat repal segons dalt es dit Pertant suplicats per lo dit cindich ab tenor de les presents de nostra certa sciencia dellibradamēt y consulta vos dien y manam a pena de Mil florins dor de vostres bens si lo contrari seran exbigidors a nostres coffrens aplicadors que en eferca la prouisio del placit de ssudita obseruen lo dit capitol jurta la resposta per nos al dit capitol feta guardant vos attentament de fer lo contrari si vltra la ira: e indignacio nostra la pena de mundita de sija no incorrer datts en la nostra ciutat de Barchelona a. xvj. dies del mes de Ja ner del any dela Natiuitat de nostre Senyo M. D. v. xx. yo el rey U. can. U. Augustinus Vice. U. Lu sanchez generalis thesaurarius in diuersorum .iij. f. q. cc. l. x. Procura. p. 2. nulem pingfen norum.

Capitols y modificaciōs: y conceciōs: y donacio dels bens de conuersos possebits per terces y de la obseruā ciadels sagrats canones: y del for: dels ministres y officials del offici dela inquisicio y altres coses ab cōfirmacio dels capitols fetes en les corts de Donço atorgades y la cesarea sacra y catholica real magestat y per lo. Re. senyor cardenal de Loto: sa inquisidor general en les corts celebrades en lo monestir de sanct Francesch de: la ciutat de Barchelona en lany. M. D. xx.

Duerint vniuersa. De ciuitate Bertusē die mercurij vicefima oc: taua mensis Decēbris anno anatiuitatis domini. M. quingentesi mo vicefimo in mei not. publici testamqz infrascriptorum ad bec specialiter vocatorum: et rogatorum presencia personaliter consti: tutus. Re. in. p. pater: et dominus dominus. Iuanus miserati one diuina. ta. sanctorum. E piscop. de tufensis ac reticē prauitatis in omnibus regnis: et dominijs. Castelle: Aragonū generalis inquisi: tor aplica auēte deputatus tenens in suis manibus quedam capitula que vtfertur in curijs montifsoni. fuerunt oblata anno milesimo quingentifimo duodefimo: et p bone memorie Joānem tunc epm Illerdā inquisitorem generalem regnoū Ara: gonum certis modo: et forma in eis contentis concessa et approbata decretataqz: et p discretum virum saluatore in aeu autoritatibus apostolicis: et regla notarium vi: afferitqz testificata quorum tenor sitis se habet.

Dels officials y ministres y familiars y comansals que son de for dels inquisidors. Cap. i.

Dirimerament per quant sots color y en nom de officials del dit sanct offici dela inquisicio e de familia e ministres de aquella moltes perso nes mes dles que es degut pretenen esser e temps y deures alegrar dls priuilegis atorgats al dit offici dela sancta inquisicio: que lo dit Re uerendissimo senyor prouesca declare: e ordene que en nom de fami: lia del dit sanct offici se deuen entendre comensals dels officials dela sancta inquisicio y en nom de officials se deuen entendre salariats officials del dit offici dela sancta inquisicio actu deseruientes. Plau a sa Reuerendissima senyoria q los contenguts en dit capitol e los que actu deseruirā en lo exercici dela inquisicio encara que no sien salariats se alegrā del priuilegi dels officials e no altres officials Et que no abufara ni permetra que altre abuse dela dita familia y officials.

Dels ministres e officials qui cometan dlictos quemere scan pena corporal que sien reuocats y remoguts de dits officis. L. ii.

Item que si alguna persona haura comes delictes algun graue per lo qual mer: sija esser punit de pena corporal no ha admes a esser official ni familiar del dit sanct offici: e si sera admes que sia.

reuoat incontinenti que vendra a noticia del inquisidor p son mer offici o a instancia de qualse uol altra persona de qui sera interes. Plau a sa senyoria simpliciter.

¶ Que algu no pugue esser couengut sino dauant son iutge e no dauant los inquisidors con lo actor bage a seguir lo for del reo. **¶.iiij.**

¶ Es auat proueyt y de clara sa senyoria reuerendissima y axi ho de clara: y mana sia obseruat que si algun official dela santa inquisicio haura de conuenir alguna persona de qualseuol grau o condicio que sia ciu ilment baja a conuenir aquella dauant son iutge ordinari: com lo actor baja a seguir lo iuy del reo: tal persona no puga esser conuenguda dauant los pares inquisidors. Plau a sa senyoria.

¶ Que los qui pendran dos mulles no poden esser conuenguts dauant los inquisidors: si donchs no sentien mal del sacrament del matrimoni. **¶.liij.**

¶ Tem si seran trobats algus homens contraxer ab dues mulles: o per contrari vna dona ab dos marits: lo dit reuerendissim senyor bisbe proueyt y declara que los inquisidors no se en trameta sino que mal sentissen del sacrament del matrimoni: los altres casos al ordinari remesos. Plau a sa senyoria: sino que e sentissen mal: o que fossen sospitosos dela fe.

¶ Que les guardes de vinyes y terres si desarmaran algun official familiar o comensal: no puguen esser presos ni verats per los inquisidors: ans ne haien a conexer los iutges a quis ptay. **¶.v.**

¶ Tem para sa reuerendissima senyoria que si guardes de vinyes de siquies o bates e officials seglars pendran o desarmaran algun official familiar comensal o ministre dela santa inquisicio crim fragant en les vinyes o terres coreades: que no puga esser lo dit tal official per la dita rabo pres ni verat per los dits pares inquisidors ni officials de aquelles: as si sobre aç o se haura de fer alguna prouissio d restitucio d penyores preses: o altra qualseuol prouissio a quella baja de esser feta per los officials superiors aqui los dits officials son submesos. Plau a sa senyoria.

¶ Que los officials dela inquisicio no puguen exercir art mercanti uol sots pena de priuacio. **¶.vi.**

¶ Tem ordena sa reuerendissima senyoria que si algun official dela inquisicio exercitara art mercanti uol que sia priuat del dit offici que tindra dela inquisicio. La qual priuacio ha de fer los pares inquisidors per son mer offici tostemps que ala noticia peruendra. Plau a sa senyoria.

¶ Que los inquisidors no coneguen de blasfemia: si donchs no sia manifesta heresia com es expressat en dit capitol. **¶.vii.**

¶ Tem proueyt e declara lo dit senyor inquisidor que los inquisidors no coneguen de blasfemia que no sapia manifestan heresia: ex premit alguns casos que sapien manifestan heresia com es negant no esser deu o negant omnipotencia en deu o altres semblants contraris als articles dela fe. Plau a sa senyoria sino que sapien manifestan heresia.

¶ Que la pena de excomunicacio imposada per los qui han a denunciar y acusar los blasfemos y sacrilegos no sie canon late sentencie sino en los casos en lo present capitol expresos. **¶.viii.**

¶ Tem com a pena de excomunicacio sia manat q sien accusats blasfemos e sacrilegos en cars que sapia heresia declara sa reuerendissima senyoria que sia canon late sentencie sino que la blasfemia fos contra articulos fidei que en tal cas vol que sien amonestats sub canone late sentencie. Plau a sa senyoria que no sia canon late sentencie sino en cas q sapia manifestan heresia.

¶ Inter pretacio y declaracio del edicte general e monicio dels q sabran que algu sera excomunicat per mes de vn any. **¶.liij.**

¶ Tem com sie fet general edicte e monicio que si algu sabra excomunicats que persistan en la excomunicacio per mes de hun any: es cosa dificultosa saber siufan bi contemptuz clauium per proueyr al perill dela consciencia dels homens y diotes majorment lo dit reuerendissimo senyor inquisidor proueyt que limitara y limita lo edicte que sia entes del excomunicat declarat per excomunicat: e publicat perseverat per any: o mes en dita excomunicacio e no de altre excomunicat no declarat ni publicat: pus empero no sia excomunicat p crim d heresia. Plau a sa senyoria.

¶ Que los officials dela inquisicio no poden actiue alegrar d exempcio de altres officials. **¶.li.**

¶ Tem sa reuerendissima senyoria declara proueyt emana q los officials y ministros del sanct offici quis pora alegrar dela exempcio per rabo del dit sanct offici segons ja es proueyt nos puguen actiue alegrar dela dita exempcio nec etiam passiue si copraran o adquiriran cosa liigiosa. Plau a sa senyoria.

¶ Que los inquisidors no puguen entremetre dels deputats del general del present principat ni dels officials dela deputacio per lo que toque als drets del general. **¶.li.**

¶ Tem proueyt declara e mana sa reuerendissima senyoria que los inquisidors no se entremetan dels deputats del general de Cathalunya ni dels officials dela deputacio en les coses tocants als deputats e drets del general no excedint la forma acostumada. Ni per semblant se entremeta dles iposicions dles ciutats viles y lochs del principat d cathalunya plau a sa senyoria.

¶ Que los qui compraran deutes ni censals de algu reputat per bon chrestia abans de esser condemnat: que no puga esser verat ni molestat per lo fisch dela sancta inquisicio. **¶.liij.**

¶ Tem que si algu bona fide y sens fraus haura pagat o pagara algun deute obaura luyt o luyra algun censal a algu reputat per bon chrestia ans de esser condemnat p heretge o sos hereus que en tal cas pus verdadera ment baja pagat o luyt no en frau no pura esser impetridi dit deute ni per la dita rabo verat ni molestat per lo fisch ni per altra persona dela inquisicio ell ne sos hereus ni subcessores. Plau a sa senyoria.

**Del dot que haura portat la muller al heretge condemnat que
sia restituit a la muller catholica.** L. xli.

Item plau a sa reuerendissima senyoria e ari ho proueix declara e mana que se obserue que si
lo marit o sogre sera condemnat per herege y el fisch occupara los bens de aquells que sia
obligat de restituyr lo dot a la muller catholica que lo haura portat constant legitimament lo
dit dot esser pagat o rebut per lo marit o per lo sogre condemnat: ab aco que lo dit marit fos re
putat per bon chrestia al temps que fonch tractat lo dit matrimoni. Plau a sa senyoria.

**Si lo preu dles propietats comprades del heretge codempnat
si vere vel presumptiue es conuertit en lo patrimoni dl codempnat
volēt lo fisch reiuēdicar la propietat te a restituyr lo preu.** L. xliij.

Item proueix declara e mana lo dit reuerendissimo senyor inquisidor: que si algunes psones
hauran comprat o compraran algunes propietats o altres coses de alguns qui apres dela
compra seran stats condēnats per hereges e hauran pagat lo preu: aquell preu fuerit versum
vere vel presumptiue en utilitat del patrimoni del condemnat per herege: tal preu sia restituy
bit si lo fisch volra reiuēdicar las dites coses. Plau a sa senyoria.

**Que sia leuada la suspensio e prohibicio de no contractar de cam
bis ab conuersos ans lo sia permes.** L. xlv.

Item lo dit reuerendissimo senyor inquisidor proueix: e li plau q̄ sia leuada tota prohibicio si
alguna ni ha feta q̄ algun no prenga ni do cambi de fet ab conuersos: o altrament negociē ab
aqls per q̄ nos segue sca dan ala negociacio mercantiuol e perill per ignorancia de algu. Plau
a sa senyoria.

**Que los officials y ministros dela inquisicio hagen a portar al
bara del inquisidor e dela moderacio del nombre dela familia del
sanct offici.** L. xlvj.

Item lo dit reuerendissimo senyor inquisidor ordena: e mana: q̄ los officias e familia del dit
sanct offici porten albara dels pares inquisidors: altrament portant armes sien desermats p̄
los officials a r̄cō los altres portant armes: e de present sa reuerendissima senyoria modere lo
nombre dela familia del dit sanct offici en lo principat de Cathalunya a trenta homens. Plau
a sa senyoria reuerendissima: sino en cars q̄ per necessitat del offici bagues mester major nōbre
del qual nombre no abusara ni permetra se abuse.

**De les appellacions e dauant qui se han appellar e que pensāt
la appellacio no sia feta execucio dela sentēcia e dl temps donat
a interposar y introduyr la appellacio.** L. xlvij.

Item sa reuerendissima senyoria proueix y ordena que les appellacions interposadores d̄la
reuerents pares inquisidors se interposen per al dit reuerendissimo senyor inquisidor general
lo qual ab los del consell real vegene judiquen les appellacions: E que pensant tals appella
cions no sia feta execucio dela sentēcia. Dat empero temps cōpetent per a les causes de ap

pelacions: q̄ es .xx. dies per introduyr la causa de appellacio e .xxx. per fer se cō es introduy da
Los quals .xx. dias per introduyr se compten del dia que seran donats apostols o reuerencials
o negatius: e los .xxx. dies per fer se com es introduy da dita appellacio se compten del dia que
les lettres citatories e inhibitories seran liurades ala part appellāt. Plau a sa senyoria jurar lo
present capitol obtinguda primer de aquell conceccio e confirmacio de nostre sanct pare.

De les testimonis falsos. L. xviii.

Item declara vol y mana que en cars que per alguns testimonis falsos depponens dolo se
algu haura stat relaxat als liurat ala cort secular que en tal cars lo inquisidor faça justicia
tant quant les sagrades canones li permeten. E si de justicia sera que sa Magestat lo pura ca
stigar lo inquisidor nol empatrara. Plau a sa senyoria.

**Que los officials dela inquisicio coniugats paguen les imposici
ons.** L. xviiiij.

Item sa reuerendissima senyoria declara e mana que los officials e ministros del dit sanct offici
i coniugats elechs: paguen e contribuesquen en les imposicions e drets d̄la ciutat bon babis
taran si segons fins aci es stat obseruat e confirmat. Plau a sa senyoria.

**La promesa dl rey nostre Senyor sobre la reuocacio d̄la cōmis
sio dles vsures e q̄ nos pusque p̄cebir p̄dit inquisidor cōtra los vsurers sino en cert cas** L. xix.

La magestat del senyor Rey atorga e consent e promet als tres fraiments dela cort del prin
cipat de Cathalunya conuocada an la vila de Monco que supplicara e dara obra ab acaba
ment que la santedat de nostre Sanct pare reuocara la comissio autoritate apostolica feta al
Reuerendissim inquisidor dela heretica prauitat sobre les vsures e que altra comissio de sa
santedat no supplicara ne prometra se obtingue ni executen en lo principat de Cathalunya per
alguns comissaris apostolichs: E que entretant que la dita comissio feta per sa santedat al inqui
sidor sobre les dites vsures nos reuocara: sa Magestat ab effecte dara forma que lo dit Reue
rendissimo inquisidor cō inquisidor ni en altra manera no se entremetra dles dites vsures: sino
en cars que algu affermas que usura no es peccat. Plau a sa senyoria jurar lo present capitol ob
tinguda primer de aquell conceccio y confirmacio de nostre sanct pare.

De la prescripcio de .xxx. anys. L. xx.

Item consent vol e mana sa real magestat que los que hauran possehyt posseyan bens in
mobles que sien stats de heretges per titol honeros o lucratin per temps de .xxx. anys no sien
per lo fisch del dit sanct offici per altres persones molestats ni verats ni aquells dits bens los
puren esser demanats per lo dit fisch del dit sanct offici de inquisicio ni officials de aquella ni
per altres hauer dret ni causa de aquell. Plau a sa senyoria jurar lo present capitol obtinguda
primer de aquell conceccio y confirmacio de nostre sanct pare.

**De la dita prescripcio de .xxx. anys. a r̄ de deutes y credits ciro
grofaris com y p̄poticaris.** L. xxij.

Apres plau a sa Magestat e cōsent que los deutes e credits a r̄ cirogrofaris cō y p̄potica
ris cō altres que son stats d̄ dits heretges que per trenta anys no seran stats demanats ju
dicialment que no puren esser demanats ni exigits. Plau a sa senyoria jurar lo present capitol
obtinguda primer d̄ aq̄ll cōceccio y cōfirmacio de nostre sanct pare. E cō als dits capitols e apū

taments segons se diu fahat contra fet. Per tant supplican los tres staments d'el principat de Catalunya que placia al reuerendissim senyor Inquisidor general reuocar e hauey per reuocades totes e sengles coses per qualseuol inquisidor e o altres qualseuol inquisidors officials e ministres del sant offici en lo principat de Catalunya contra los dits capitols e qualseuol de aquells fetes y anantades. Respon la senyoria que costat a ell alguna cosa esser feta contra los capitols ja atorgats la senyoria ho reuocara e manara que los altres ho reuocuen.

¶ Del temps que se deu cõptar la prescripcio dels dits. lxx. anys e com son continuus e no interpellats sens de saltacio de algun temps. L. lxxiii.

Item com en los dits capitols sia disposat de temps de trenta anys de no esser impedits los que ban aduissits bens e cõfals de heretges e los deutors dels dits heretges e la practica mostra que lo dit temps es per los pares inquisidors considerat en manera que lo cõsentit p' lo dit capitol es frustator: ço es q' d'auer tẽps d' menor edat e moltes altres causes e ignorances, per tant supplican los tres staments del principat de Catalunya que los dits trenta anys sien entesos continuus e no interpolats ni deduyt temps de guerra: menor edat: mortalitat: ignorancia de sich privilegi: ne qualseuol impedimẽt: ne altra causa o raho q' tacitamẽt o expressa q' dir excogitar se pogues tant en les causes d' enemi dozes quãt encara penjants: e ja introduydes. Plau a la senyoria jurar lo present capitol obtenguda primer de aquell concessio y confirmacio de nostre sant pare

¶ Que en virtut d'la clausula de submissio de propi for no puguẽ los inquisidors a sumir ni tirar causa alguna dauant ells. L. lxxiiii.

Item attes que dits inquisidors per virtut de les clausules que en los cõtractes se acostumẽ metre de renuciacio de propi for e submissio de qualseuol altre for que lo actor voldra elegir Enegint lo actor lo lur for volẽ de aquells contractes conexer los quals ne directament ne indirecta no ban a fer res en la inquisicio ne bens confiscats: q' en ninguna manera no se puguẽ metre: attes que lur jurisdiccio sis vol de legat apostolicus sis vol de jutges debẽs confiscats no es porrogable en altres psones crims ni bens con tractes e per altres causes e rahõs. Plau a la senyoria.

¶ Que lo inquisidor designe los familiars en Barcelona e altres ciutats. L. lxxv.

Item attes que en los capitols sobredits fermats per lo reuerendissim pare general inquisidor sonch declarat per los abusos ques sabien que los inquisidors en Catalunya tenguen sen sols lxx. familiars li placia al dit reuerendissim inquisidor fer designar les persones de dits familiars residents en Barcelona e en quiscuna de les altres ciutats de Catalunya. Plau a la senyoria manar als inquisidors quels nomenen.

¶ Que los ordinaris no sien forçats per letres del senyor Rey en cometre als inquisidors la conexensa: ans puguẽ entreuenir com son tenguts en les sentencies y declaracions. L. lxxvi.

Item per quant per disposicio de dret los ordinaris e diocesans ban de concore ab los inquisidors en la cognicio y discifio dels crims e causes de heregia y per letres e pregaries d' la alta fins aqui effectualment no se obserue tant per los ordinaris fer comissio als inquisidors e als que placia a sa alta abstenir se de semblants letres: e pregaries: e lexar als ordinaris que se haje en la cognicio y declaracio e execucio segons per dret comu es disposat e ordenat nota qua a la senyoria.

¶ Que lo inquisidor no guiara persona alguna sino per fer testimoni o altre acte: fet lo testimoni acte sia bagut per romput dit guiatge. L. lxxvii.

Item per leuar los abusos ques seguiren dels guiatges e seguretats atorgades per los reuerents inquisidors prouehira lo reuerendissim general inquisidor que no se atorgue guiatge ni seguretat a alguna persona sino que reuera sia guiada o assegurada per a perhibir testimoni de veritat o altre acte necessari per lo offici de la sancta inquisicio: e tant prest fet lo testimoni o lo acte per que sera demanat donat competent temps per tornar sen a casa: sia romput lo dit guiatge e seguretat. Plau a la senyoria fer ho axi y manar als inquisidors particulars q' no atorguen guiatges sino aricos en lo capitol es contengut.

¶ Que los inquisidors no coneguen de les rendes dels ministres de la inquisicio ni puguẽ fer executar aquelles. L. lxxviii.

Item que mane la reuerendissima senyoria e paternitat que les rendes que los officials e ministres de la inquisicio tenen de son patrimoni: no sien executades per los officials de la inquisicio: ni los inquisidors se entremetã d'la cognicio de aquelles. Plau a la senyoria q' actor se quatur forum Rey.

¶ De la pena d'ls qui cõuedran algu dauant los inquisidors contra forma dels presents capitols. L. lxxviiii.

Item ajustant al capitol tercer desins insertat y en les corts prop passades atorgat que sia estat ubit y ordenat que si algun official de la sancta inquisicio conuindra alguna persona contra forma del dit tercer capitol tot lo que en contrari sera fet sia caso irritat y nullo y lo dit official sia cõdenat p' los pares inquisidors en les despeses y d'as en doble. Plau a la senyoria fer ho y fer ho seruar.

¶ Que los officials d'la inquisicio no puguẽ d'ls bẽs aduissits ab titol bõeros o lucratiu litigiosos portar dauant lo inquisidor sino dauant aquell jutge aquis p' tan y L. lxxx.

Item que si algun official de la dita sancta inquisicio adquirira alguns bens ab titol bõeros o lucratiu litigiosos o sobre los quals de prop se spera seguir o moure plet: que aquell tal official pugua esser conuengut per causa dels dits bens dauant aquell jutge ordinari que no essent official poria esser conuengut. E si pretendra tenir dret algu en alguns bens q' seran apresos per lo jutge seglar: que el dit jutge pugua procehir auant en la dita causa en los articles de litte pendente de fermes e de propietat e de qualseuol dels fins a centencies diffinitiuas passades en cosa jutgada y execucio de aquelles inclusiu no obstant qualseuol inhibicio dels senyors inquisidors a prejudici del dit official. Plau a la senyoria.

¶ De la prouisio faedora per lo inquisidor del official o ministre qui usara d'art mercantiuol. L. lxxxj.

Item anadint encara al setzen capitol dels capitols de la cort prop passada que sia prouehit: que la priuacio de qualseuol official de la sancta inquisicio qui exercira art mercantiuol ba ja esser feta per los pares inquisidors per son mer offici o a instancia de qualseuol psona de qui sia interes o de qualseuol vniuersitat o de altra qualseuol singular persona del dit principat en cara que no sia interes seu. Plau a la senyoria.

¶ Que los officials y ministres de la inquisicio bagen a contribuir en tots los drets reals patrimonials y mixtes e qualseuol altres drets d'les ciutats. L. lxxxii.

Item que sia prouehit e manat per la reuerendissima paternitat que los officials y ministres de lo offici de la sancta inquisicio sien tenguts y obligats de contribuir y pagar en tots aqles carrecchs imposicio e drets reals patrimonials e mixtes e qualseuol altres de les ciutats viles y lochs del dit principat aricom sinossen officials del dit sanct offici de inquisicio. Plau a la senyoria.

De la prouissio faedora p lo inquisidor del official o ministre qui usara de art mercantiuol. L. xxxi.

Item anadint encara al setzen capitol dels capitols de la cort prop passada que sia prouebit que la prouissio de qualseuol official de la sancta inquisicio qui exercira art mercantiuol haja esser fet per los pares inquisidors per son mer offici o a instancia de qualseuol persona de qui sia interes o de qualseuol vniversitat o de altra qualseuol singular persona del dit principat: encara que no sia interes seu. Plau a sa senyoria.

Que los officials y ministros de la inquisicio hagē a contribuir en tots los drets reals patrimonials y mixtes e qualseuol altres drets dles ciutats. L. xxxii.

Item que sia prouebit e manat per sa reuerēdissima parternitat que los officials y ministros del offici de la sancta inquisicio sien tinguts y obligats de cōtribuir y pagar en tots aquells carrecs imposicions e drets reals patrimonials e mixtes e qualseuol altres de les ciutats viles y locchs del dit principat a ricom sino fossen officials del dit sanct offici de inquisicio. Plau a sa senyoria.

Que totes coses fetes contra los presents capitols per los inquisidors sien nulles ipso iure et facto e que los officials reals no sien tenguts seruar aquells. L. xxxiii.

Item que si lo reuerēdissimo senyor inquisidor general e o qualseuol inquisidor particular e o altres qualseuol officials e ministros del dit sanct offici de la inquisicio vindran o faran contra los presents capitols e coses en aquells contegudes que tot lo que sera contra let sia ipso iure et facto irrito caso e nullo. E los officials reals e altres no sien tenguts ni obligats tenir ni observar les inhibicions si algunes per los dits inquisidors o algu de aquells los eren fetes cōtra forma dls dits capitols o de algu d aquells. Plau a sa senyoria q en les coses atorgades si per ell o per altre sera contra fet reuocar ho e prouehir hi de justicia.

De la observacio de la extrauagant del papa Joan. xxi. començāt super illius etc. Per dits inquisidors. L. xxxiiii.

Item que placia al Rey nostre senyor proueir e manar que los inquisidors ari generals cō particulars que son e per temps serā tinguts y obseruen ab tot effecte la extrauagant del papa Joan. xxi. començāt super illius etc. supplicar al nostre sanct pare li placia confirmar la dita extrauagant e manar que aquella in perpetuum sia seruada per tot lo dit principat y cōtats: y que sa alteza no contra vindra per via directa ni indirecta. Plau a sa senyoria jurar lo present capitol obtenguda primer de aquell cōcessio y cōfirmacio de nostre sanct pare.

Del iurament prestador per los inquisidors presents y esdeuenidors de la observancia de los presents capitols. L. xxxv.

Item que el reuerēdissimo senyor inquisidor general y altres particulars qui de present son en lo principat de Cathalunya hagē d jurar ab acte publich testificador y nothari publich de la sancta inquisicio de tenir y seruar y complir ab effecte, totes e sengles coses en los presents capitols contegudes y ari mateix hagen de jurar en lo principi de lurs officis qualseuol altres inquisidors ari generals cō particulars que de aqui auāt serā en lo dit principat del qual o dels quals actes publichs de juraments los dits inquisidors sien tenguts de donar copia o copies autenticas ab incercio de los presents capitols de aquell o aquells a qualseuol persona qui de manara dins cinch dies apres que sera demanat o demantdes pagant per a quella cinch sous. E que lo senyor inquisidor general e los altres inquisidors sobre seguen en les conorēces de les causes de les vsures e de aquelles en dguna manera no coneguerātes que per sa alteza es offert

hauer del tot la renocatoria de la comissio de les vsures com ja son promes per sa alteza de hauer la de nostre sanct pare en les corts passades en la present villa de Monço celebrades.

Que sia donat acte autentic de l iurament prestat p dits inquisidors de la observancia de dits capitols. L. xxxvi.

Item que lo senyor inquisidor general manar ab effecte los dits actes autentichs dels dits juraments per lo dit reuerēdissimo general inquisidor e per los altres inquisidors qui de present son en lo present principat als de putats del dit principat y que sia recondit en lo archiu del general del dit principat.

De la executoria general faedora per la observancia d dits capitols dirigida a tots e sengles inquisidors del present principat: y del iurament prestador per dit inquisidor general. L. xxxvii.

Item que lo reuerēdissimo senyor inquisidor general inquisidor faça vna letra general executoria dels presents capitols dirigida a tots e sengles inquisidors del dit principat manāt los sots pena de excomunicacio que hagen de seruar e fer observar totes e sengles coses en los presents capitols per sa reuerēdissima senyoria atorgats e en aquells contegudes: e tota aco se faça de fet abans d lacte que se fe a fer sobre ell seruici sa alteza faedor en les presents corts. Plau a sa reuerēdissima senyoria de jurar y prometre seruar los capitols segons les respostes d en la fi de cada de aquells contengudes.

Del dia del iurament prestador per dit inquisidor gñal. L. xxxviii.

Item que qual jurament prestara en lo dia que les corts se clouran en poder del notari de la inquisicio: lo qual de aquell haja de testificar acte publich y aquell en forma autentica dit dia liurar als presidents de la cort. E ari mateix manara sots pena de prouissio de officials inquisidors particulars de Cathalunya que prestē lo mateix jurament de tenir y seruar dits capitols ari com dalt es dit.

Del dit iurament prestador en Monço per lo dit inquisidor e per los altres inquisidors qui si trobaran. L. xxxix.

Item que qual jurament pstaran los qui dit dia de la conclusio de la cort seran presents en la villa de Monço lo mateix dia de la conclusio de la cort o abans en poder d sa senyoria: dit dia liuraran el acte autentic de l dit jurament com dalt es dit: e los absents de dita vila prestarā lo dit iurament en poder del notari d la inquisicio: darā lacte autentic d l dit jurament als regidors de les ciutats principals a lur jurisdiccion en Cathalunya sot mes dins vn mes apres que les corts sien closes.

Que los inquisidors ans de vsar de lur offici sien tenguts iurar los presents capitols. L. xxxix.

Item que prometi sa senyoria que qualseuol altres inquisidors qui per sa senyoria en lo principat sera l on mateix iurament en poder del notari de la inquisicio: lo qual ne haja a leuar acte publich e aquell liurar als regidors dles ciutats principals dis vn mes apres q sera prest ari com dalt es dit.

Confirmacio y vna concessio feta per lo Re. senyor cardenal de Tortosa inquisidor general dels capitols de les corts de Monço y a cōfirmats per nostre sanct pare Leo d cimo en la y Mil. d. xvi. en les calendes de Agosto.

Quequidem capitula dixit dominatio sua Re. q. iusta

earumdem serien: tenorez decretacionumqz in eorū et cujuslibz eoz calce per prefatum tūc inquisitorem gūralē regnoz aragonie facta: et que omnia per sanctissimū dñm nrm Leonē papa dñm anno incarnationis dñi M̄llesimo quingentesimo dñmo sexto l̄s. Augusti pōtificatus sui anno quarto rite et legitime dicuntur: et extāt cōfirmata ordinata: et disposita sua Re. donacio quantuz in eo est: et omnia et singula a pbat ratificat et cōfirmat ac si p suā psonā sub bñ placito sedis apostolice fuisset denovo cōcessa: et ordinata. ac vt infra juramento proprio sicut in quantuz ipm cōcernūt: et tangūt predicta capitula et singula in eis cōtenta iuxta tenorē mentez: et seriez decretacionū in calce cujuslibet ex capitulis predictis facta: et appositarum: et quas voluit in personam: sue Re. dominacionis esse cōceptas laudauit approbauit et confirmauit fecit cōcessit et inseruit p principatu Cathalonie: et comitatibus Rossillonis et ceritāie Et etiam de scientia volūtate. et mādato vt dixit regie A. sua Re. y. dominatio tradidit mihi notario infrascripto quā dā aliā scripturā per eādē regiā A. a. populo: ac omnibus incolis prefatoz Catalōie principatus: et comitatum Rossillonis: et ceritanie vt dicitur concessa: que est tenoris sequentis.

Que en totes coses d'la inquisicio sien seruats los sagrats canōs dela seu apostolica: E que no se atente cosa alguna en contrari.

Qerca lo negoci d'la inquisicio Plau. a sa cesarea y catholica A. que daciauāt en totes coses sien obseruats los sagrats canons dela seu apostolica ordenats y decretats y que ninguna cosa en contrari malament se atempte.

Que tota difficultat. dubitacio: inter pretacio occorrēt se bage a d'clarar p nostre sanct pare la qual sa magestat promet seruar y fer seruar.

Quero si per lo sus dit alguna difficultat que haura mester interpretacio dubitacio o scur redat resultara aquella sia interpretada per nostre sanct pare el qual te suprema potestat: en lo spiritual y tota declaracio: en aço sabedora guar dara sa cesarea y catholica A. magestat: en quant toca a sa A. magestat. fara per los altres sic obseruada.

Que la conegensa dels abusos fets per los ministres dela inquisicio conegalo Re. inquisidor: ab cōsell de persones no suspitoses: e face: e ministre cōpliment de justicia:

Us abusos per les cortz de Cathalunya de present a sa A. donats contra alguns ministres d'la sanct offici sa A. los ha remesos al. Re. inquisidor: major lo qual ab cōsellers no sospitosos y de totes suspites apartats pendre degudes informacions sobre aquells: y cridats y oydes les parts acada bu dara son dret: y administrara en aquells compliment de justicia.

Que los officials y ministres dela inquisicio sien de for y iurisdiccion dels officials ordinaris ecclesiasticos: o seculas en les coses que no conserneixen lo officio dela inquisicio consernent negoci dela se no obstant qualseuol declinatoria de for la qual no podē admetre ni fer inbibicio alguna als jutges ordinaris.

Aper toltre daci auant lo cami de tals abusos Plau a sa A. que qualseuol ecclesiastica: o seglar psona obligada a qualseuol persona per delictes o quasi: o per contracte: o quasi y a pres sera fet official del dit sanct offici dela inquisicio per so no sie exēpt dela iurisdiccion ecclesiastica o secular de son primer jutge: en aquelles coses que no cōcernen lo sanct offici d'la inquisicio ni per aço puguen declinar la iurisdiccion del dit jutge ecclesiastic: o seglar ni per aço re-

correr als jutges del dit sanct offici ans per qualseuol delictes fora del officio dela inquisicio per petrar hoc encara en lo officio no conseruēt negoci dela se del qual los jutges ordinaris son capaces sic per los tals jutges ordinaris conegut y dauant ells ab son orde se litigue. fins a son degut si no obstāt qualseuol declinatoria d'for leuada facultat als officials dela inquisicio q' desistes causes mere profanas: e al officio dela inquisicio no pertanyents non conegan y lenade a ells potestat de inbibir als jutges ordinaris de tals plets y processos profanos.

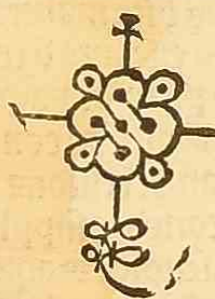
Que la donacio y cessio y trāsferimēt de dret y actions que fa sa cesarea catholica y reyal magestat dels bens que alguns mudā y possehirā de conuersos y heretges possebits ab bona se etc. y que no demanara absolucio del juramēt en les coses atorgades

Quero la magestat cesarea y catholica atorga y promet que en tot lo principat de Cathalunya y comtats de Rossello y Cerdanya no solament sian guardats los capitols fets en les cortz d' A. onco y altres cortz specialment lo capitol disposant de la prescripcio de trenta anys cerca dels bens dels heretges adquirits y possebits mes encara si qualseuol particular persona con legij o vniuersitat de qualseuol persona de crim de heregia no condemnate la condemnacio del qual no era publicament denunciada: o de altre qualseuol: qualseuol cosa altri per cōtracta: o quasi o en altra manera obligada drets y actions ab bona se haura adquirits axi per titol ones: ros coz lucratiu en quara que apres dela tal adquisicio lo tal alienant de qui les tals coses ab bona se serā adquirides: o aquila obligacio dela tal cosa pertengues apres del dit crim de heregia fos trobat acusat o cōengut y hauer capgut en dit crim ans dela alenacio o adquisicio dela obligacio o apres y axi los dits bens alicats: o drets adquirits del die que comete lo crim fossen cōfiscats ni encara lo dit temps de. xxx. anys statuyt apres si iure tals bens no fos passat no resmenys atesa la bona se dels adquirits e iuxta ignorancia que in quoregue al principi dela adquisicio no pugā los tals adquiridors: o los hereus: e successors e los hauēs de aquells causa y los tals adquisidors y possessors per aquestes coses que fins al dia dela data deles presents en la manera desus dita seran adquirides encara que coz es dit fossen obligats: a algū cōdēpnas de heregia no pugā en qualseuol manera fer molestata inquietats ni tres en jubi per officials o el fisch del sanct offici dela inquisicio: o de sa A. magestat ni per amore plets per al sus dit pugan demanar de qualseuol notaris: o scriuans de cortz: o altres publiques persones: o tantes: o cambiadors: o d'ls administradors dels depositos ningun instrument: o partides ans d'la data dela present feta ho fetas ans per los tals bēs fins al die de vuy en la sus dita manera adquirits e ab bona se per qualseuol temps possebits sien d' tot franchs y quitis e segurs d' tota veracio e molestia dels inquisidors de sanct offici encara que sobre aco plet: o plets hi bage pendants per quant sa magestat tot lo dret pertanyent en los dits bens fins aci adquirits con es di plos tals adquirits: e lurs hereus: e successors possebits dona passa y ramet cessio y trāsferir als tals adquiridors: o possebitors per contemplacio deles presents cortz y aplicacio dels stataments de aquella en poder del notari de bair scrit per ells y qualseuol dels aqui pertanga stipulant y acceptāt per: o que mes promptes sien a fer lo seruey a sa A. totes les desus dites coses sa A. fara per nostre sanct pare approuar y confirmar per ses bulles apostoliques en forma d'guda y acostumada e pedides etotes e sengles coses desus dites guar dara y guar dar fara y jura solemnement guar dar del qual jurament no demanara absolucio alguna de totes les desus dites coses ne fara ser instrument publicis p notari publicis les coses desus dites stipulant y acceptāt per aquells de qui sera interes.

Que la decretacio confirmacio y conclusio feta per lo Re. senyor inquisidor de totes e sengles coses per la cesarea A. magestat consentides y atorgades als stataments deles cortz de dits capitols dela inquisicio y donacio de lres etc. y d' juramēt prestadoz p los inquisidors qui vuy son: o per temps seran p obseruancia de dits capitols: y donacio.

Diritz sua Re. dominacio q̄ tria stamēta in curijs Bachne instātissime petierūt per suam Re. dominaciōem. eis concedi cōfirmari: ordinari: et approbari oia et singula contenta in dicta sedula seu scriptura pro comuni utilitate subditoꝝ ac populū libitū p̄cipatū: et comitatū Rossilonis: et Ceritanie sed qm̄ cōcessio: et cōfirmacio talit̄ requirit plenitudinē potestatis quo ad articulum iurisdiciōis sup̄ officiales sancti officii inquisicionis sua. Re. dominacio q̄ supra cupiētis facere quod in sua existit facultate iurat: et bona fide promittit postq̄ per fidem apostolicam ille articulus concessus erit confirmatus: et ordinatus ipse illum quantum ipsum: et officiales sancte inquisicionis concernit: et tāgit seruabit: et per alios seruari curabit: et faciet cōcedet ordinabit: et cōfirmabit ut supra fecit de articulis seu capitulis cū suis decretaciōibꝫ i Adōtissimo factis: et editis neqꝫ vlla occa sioe iure casa vel modo cōtraueniet aut cōtrauenire pmittit. Et ut nulli suspicio surrepat q̄ sua Re. dominatio futuro tempore predictis omnibus vel alicui eoz cōtraueniens sit vel sub dissimulatione alios cōtrauenire seu omnia vel aliqua infringere per mitet spontanea sua: ut assernit voluntate non ut dolo vel fraude aliquo circumuētus irruit in animā suam per deū omni potentes: et eius sancta quatuor euāgelia manibus suis more prelatorū ad pectus appositis q̄ omnia et singula predicta tamen confirmatis: et concessis per sedem apostolicam q̄ de bonis confiscatis q̄ rex dñs noster eis donabit etiam ante confirmationē sedis apostolice: ut predictum esset de iurisdictione postq̄ per eadem concesserit ordinatum: et cōfirmatum in quā seruari faciet in principatu Cathalonie: et comitatibus Rossilonis: et Ceritanie: nec iure aliquo vel causa cōuenient vel cōtrauenire cōsensiet vel permittet vllō mō. Et hec eadem per singulos confirmata erūt de nouo iurabit si requisierint dñi cathalani Acta fuerunt hec in loco die mēse canonico mindoniē. et Joāne ortz de carate in decretis etiā bachallario archipresbitero de Armēcia: et Theodorico de beze prefati. Re. dñi Cardinalis secretario testibus ad premissa vocatis specialiter et affinis.

Sig

num mei Lupidiaz de Carate apostolica: et regia auctoritatibꝫ publici notarij cōsiliqꝫ sancte inquisicionis regnoꝝ Castelle: et legionis secretarij. Qui premissis inter sui eaqꝫ scribi feci et clausi.

Certificatoria.

Certificatoria feta pla magestat com Lopes diez de Carate qui ba testificat los capitols dela inquisicio: es nota ri publici p auctoritat apostolica y real.

Nos Carolus diuina fauente clemecla Romanorū rex et futurus impator semp Augustꝫ Joāna m̄ et idē Carolus eius filij dei gr̄a reges Castelle: Aragoni: legionis vtriusqꝫ: Sicilie: Hierusalem: Nauarre: Granate: Toleti: Valēcie: Balēcie: Majoricarū: Hispalis: Sardinie: Cordube: Corice: Durcie: Biennis: Algarbi: Algezire: Sibiraltaris: ac Insularū: Canariene: In Insularū: Indiarū: Terre firme: maris oceani Archiduces Austrie: Duces Burgūdie: et Bruuantis: etc. Comites Barchne: Scladrie: et Tirolis: etc. Domini Giscaye: et Poline: etc. Ac etiā duces Attenarū: et Neopatrie: Comites Rossilonis: et Ceritanie: Barchois: Rustani: et Sociami. Ne dubiū venire posset an Lupus diaz de Carate Qui supra scriptus in istm̄ clausit notarius publicus sit anne idcirco vniuersis: et singulis officialis: et subditis nris: et alijs ad quos spectet atte-

statur q̄ dictus Lupus diaz de carate est notarius publicus auctibus apostolice: et regia reatus suisqꝫ actis et inst̄is plena fides in iudicio et extra ad bibētur tan q̄ publica et autētica manufactis i quoꝝ fide et testimonij presentes literas testimoniales durimus concedēdas nostrōqꝫ sigilo in pendēti munitis. Datis Barchne die duodecimo mēsis Januarijs Anno anatiuitis domini Millefimo quingentesimo vicefimo. Augustinus Ai.

Capitols prouisions: y declaraciōs: y confirmaciōs fetes plo Re. senyor: cardenal d Tortosa y plo bis be d Pasceñ. jutges y comissaris: nuncijs y executors generals dela sancta Croada sobre algñs dubies en la bulla d dita Croada accorren ab la confirmacio dels capitols prouisions y declaracions fetes en les corts de Donço asi insertes segons se seguy.

In dei nomine. Pateat vniuersis. Et nos Adrianus miseratione diuina sancte Romane ecclesie presbiter Cardinalis Episcopus. Pasceñ. indices comissarij nuncijs executores generales colectores et comissarij sancte cruciate per sanctissimum dñm nostrum. papaz in regnis Hispamie regie magestati cōcense cōsiderantes: et scientes q̄ in bimis curijs generalibus q̄ celebrare fuerunt p̄ catholicū regem Ferdinandū indelebitis memorie fuerūt concessa: et concordata: ac sup̄ dubijs

occurrentibus declarata capitula q̄dam super exercicio: et executione gratie aplice sancte cruciate que capitula successiōis teporibus fuerūt sicuti promissum fuit p̄ sedem apostolicā cōcessa: cōfirmata: validata: et roborata per litteras apostolicas sanctissimi cristō patris: et dñi nri dñi Leonis diuina prouidētia pape decimi datis Rome apud sanctū Petrū anno incarnationis dñi Millefimo quingentesimo sexto decimo kalendas Augusti. pontificatus sui anno quarto. Et cum in curijs generalibus q̄ de presenti celebrantur in monasterio fratrum Dinorū ciuitatis Barchne. non solū capitula: et declarationes dubioꝝ iam facta: et factas sed etiā alia capla infra scripta iuxta supplicationē dicte curie veniāt faciēda cōfirmāda: et cōcedēda ordinante cōsentiente: et mādante Catholica: et cesarea mage: igitur oblati nobis capitols prioribus et declarationibus dubioꝝ iam auctoritate apostolica confirmatis: et alijs etiam de presenti additis et concessis huiusmodi tenoris.

Paliquū dubiū: si dubiū esse seu videant nominare est q̄ in litteris applicationis paliquorū Masse expeditionis sancte cruciate sunt applicata quecūqꝫ legata: et alias quomodo libet etiā hereditatis titulo et pro male ablatōū restitutiōe relicta habentur: et q̄ legari vel relinqui continget in futurū in quibuscūqꝫ testamentis donationibus causa mortis codicillis aut alijs vltimis voluntatibus per quoscūqꝫ et vbicūqꝫ in regnis et dōminijs predictis facta: et q̄ interim fieri quibuscūqꝫ in certis ecclesijs et pijs locis aut personis similiter in certis etc. Et paliquos dubitetur q̄ signis leget vel alias relinquat alia pecunie quantitatem annos redditus seu aliquam rem erogandam seu distribendam inter pauperes cristi alicuius ciuitatis: vile: loci seu pararochie nominādo ciuitatē: villam locum aut parrochia: sitalia vel similia legata aut relicta veniant in appellatione p̄ dicta Masse sanctissime cruciate. vel ne.

Secundum dubium proponitur quod si aliquis leget aut aliter relinquat aliquam pecunie quantita-
tem seu remanendam seu distribuendam puellis maritandis de genere legatis seu aliter relin-
quentis aut alicuius nomini generis seu leget vel aliter relinquat puellis maritandis aut capti-
uis redimendis denominata ciuitate: vel alio loco domo aut parrochia: aut alia vel familia legata
seu relicta veniant in dicta appellatione.

Tertium dubium est quod si aliquis leget vel aliter relinquat omnes redditus siue fructus aut pensio-
nes que procedunt ex venditione bonorum vel aliter ex pecunia conuertenda in emptione pietatis
reddentis fructus licet ad huc non sit facta executio emptionis vel aliter destinatus ad exequendum
predicta durante tempore sancte cruciate attento quod non videtur legata proprietas nisi fructus si ere-
cutores debeant impediri aut solui in applicatione veniant fructus sine pensiones legatere in pro-
prietate aliquid non attingat sancta cruciata contra mentem testantium seu fundatorum.

Quartum dubium est quod in aliquibus partibus regnorum Aragonie censuales mortua sunt assigna-
ta locis pijs sui personis alij quibus incertis taliter quod eorum fructus erogentur in certis perso-
nis et locis sic quod fructus veniant in dicta appellatione: et est licitum prestariibus censuales illa redi-
mere: et eorum prelia siue proprietates aut sortis principalis restituitur si talis restitucio siue redem-
pcio fiat tempore durante sancte cruciate in applicatione predicta veniat aliquid proprietatis
seu sortis vel ne. Attento quod non relinquatur nisi fructus: et non sortis principalis.

Quintum dubium est quod declaretur qualiter intelligatur illud quod addicitur in clausula dispen-
sationis matrimonij ratione impedimenti consanguinitatis seu affinitatis videlicet dum
modo impedimento deductum non sit in iudicium.

Sextum dubium est quod sint indulgentie suspense virtute litterarum sancte cruciate: et que elemosi-
nae et acatoria peti possunt: et dari non obstante concessione sancte cruciate. Vnde igitur su-
pra dictis dubijs auctoritate nobis concessa a sanctissimo domino nostro papa sequentes declarantes
fecimus videlicet quod primum dubium si legata vel relicta pauperibus ciuitatis parrochie vel hospi-
talis alicuius nominati fuerunt ad eroganda inter illos vel ad redimendos captiuos alicuius
predictorum locorum legata et relicta dici debere certa que magis ciuitatem parrochia vel hospitale
videtur testatur respectu quod ipsos pauperes: et sic de legatis vel relictis nihil spectare ad cru-
ciatam. Ad secundum dubium idem dicimus quod in superiori legatum dici debere certum: Ad tertium di-
cimus cruciatam non posse introuenire de proprietate que legata non est. Sed si executores
dolo vel negligencia tardiores essent ad usum fructum percipiendum possent compelli instanti-
bus commissariis cruciate. Ad quartum dubium dicimus quod si ex conuentione factus fuit ut prestari-
bus censuale licitum illis foret redimere pro quocumque tempore potuerunt illud facere nec cru-
ciate debebitur: nisi de fructibus rate temporis: et de proprietate nihil. Ad quintum dubium dicimus quod
illa matrimonia et sponsalia dicuntur in iudicium esse deducta que quocumque modo ad notitiam
plurimum deuenirent.

Ad sextum dubium quod omnes indulgentias plenarias: et temporarias in hoc tempore cen-
sate suspensas fore: et quantum ad indulgentias ordinariorum ut verbo petatum fuit dicimus
illasque in solemnitatibus missarum prelatorum concedi solent vel in confirmationibus eccles-
iarum vel altarium non esse suspensas quia cruciate noscere non possunt. Et veri simile non est
quod sanctissimus dominus noster voluit illas suspendere dicimus ad omnes elemosinas cristifidelibus
quibuscumque personis religiosis dari possunt: dummodo non credantur istis elemosinis de
preteritis monasteriorum: et locorum priorum indulgentijs gaudere in hoc triennio quia videtur
dictum est suspensa sunt sed libere ad opus caritatis: et ut deo placent dare potuerunt etc. Dicitur
elemosinas dicti cristifideles in quorum fidem: et testimonium premisorum has presentes declaracio-
num litteras manu nostra subscriptas nostro sigillo sigillatas: et per nostrum secretarium refe-
rendatas durimus concedere. Datis in hoc conuentu Pontiffoni oppidi Iller de diebus diebus
Die vero decima septima mensis Augusti. Anno a natiuitate domini Millesimo quingentesimo
decimo pontificatus sanctissimi domini nostri Julij pape secundi anno septimo. Joannes Episcopus
Britonozien. Aunius et commissarius de mandato Reuerendissimi domini mei: et commissarii
oppositi Alphonus de berrela eius secretarius.

Nos don Blego de ribera por la gracia de dios obispo de Mallorca del consejo del Rey
nuestro senyor y comissario general de la sancta cruzada a su alteza concedida en sus reynos
y senyorios por nuestro muy sancto padre Julio papa secundo a vos los comissarios receptores
y tesoreros y predicadores y otros oficiales de la sancta cruzada residentes en el principado de
Cathalunya salut en nuestro senyor Jesuchristo Sepades que a supplicacion de los tres brazos
de las cortes generales del dicho principado su alteza mando que se remediassen ciertas cosas:
en que los del dicho principado pretendian ser grauiados por vos los dichos comissarios de la
sancta cruzada y nos obedesciendo a los mandamientos: reyaes segun duemos llamado gra-
de consejo de letrados et hauida sobrello madura deliberacion se hauieron ordenado: e fecho
las deliberaciones que son del tenor siguiente.

Primo nos parece y assi lo mandamos obseruar a los ministros y executores oficiales de
la sancta cruzada que de bienes a legun defuncto ab intestado no se pueda leuar la quinta
parte de los bienes del dicho defuncto ni algun derecho ni parte alguna de aquellos para la sancta
cruzada. Antes aqellos ab integro bajan a ser de los hijos parientes o personas que ab intestato bayan
a succeder.

Item nos parece que de qualquier heredero: o sucesor o executor huuiere dado cueto
la juez ordinario: o al juez de pias causas por lo que sus defuntos en sus testamentos y vlti-
mas voluntades hauran de rada para causas pias y de tal juez ordinario: o juez de las causas pias
ternadifinimieto que aquell tal no se pueda por los comissarios y executores de la sancta cruzada
demandar cueta nueva ni cosa alguna para mirar ni reconocer el dicho difinimieto ni testa-
miento ni en otra qualquier manera pues se haya hauido el tal difinimieto ante dela dicha p-
sente cruzada.

Item nos parece que las personas del dicho principado assi vniuersal como particular no
sean astrictos ni obligados a dar possades franchas ni menos vitualles ni cosas otras a los
ministros executores comissarios ni oficiales del dicho officio de la sancta cruzada ni a los do-
mesticos ni familiares de aqellos sino pagado el justo valor de aqellas.

Item nos parece y assi lo declaramos que entre los otros legados ciertos sea legado cierto
lo que se dera: o dexara a cierta y glesia: o a cierto monisterio: o a casa de religion: o pia: y assi
mismo declaramos sea huido y tenido por legado cierto las mandas y leixas fechas a personas
que son: o sera de cierta parentela o linage y que de los tales legados la dicha cruzada no haya
parte ni porcion alguna por via de composicion ni en otra manera.

Item nos parece que los oficiales ministros executores ni comissarios de la sancta cruzada
no se entremetan de compellir algunas personas a fazer entegras poniendo censuras ecclesiasticas: o
otras penas etc. Lo qual todo dexen y se remita lo suso dicho a juezes ordinarios a quien pertene-
se absoluiendo de las censuras: o penas aqellas que hauran cabido liberalmente sin pagar composicion
alguna.

Item nos parece que los subdelegados y comissarios de la sancta cruzada no hayan de com-
pellir los pueblos ni personas algunas: en los lugares del dicho principado de Cathalun-
ya por censuras ecclesiasticas ni por otras penas ni en otra manera venir ala y glesia para boir
la predicacion y publicacion de la sancta cruzada sino solo vn dia aquell que por los dichos comis-
sarios los sera assignado: y no mas sino que aquellos fueren domingos o dias de fiestas: en que
la sancta madre y glesia manda obseruar.

Assi mismo mandamos que los dichos comissarios no compellescan los dichos pueblos
ni personas algunas ni alguna dellos por censuras ecclesiasticas ni otras penas que les bayan
offresser cosa alguna en los dichos lugares. Los quales dichos capitulos que remos y mandamos
por vos los dichos comissarios y receptores y oficiales y ministros de la dicha sancta cruzada
sean obseruados y guardados en todo: y por todas cosas y a guardar y obseruar aqellos sea y sea.

strictos y temidos: y contra aquell no vengays ni pmitays sea fecho: o venido en alguna mane
rasolas censuras y penas: en la bulla apostolica contra los rebelles inobediētes cōstituidas.
y por que la presente ha de ser leuada por diuersas ciudades y partes del dicho principado de
Cathalunya queremos y mandamos que ab traslado de la signado por vn notario publico
sea dado tanta fe como a este mismo original y no fagades otra cosa.

Quero que sea proueyt que qualseuol bene donato: o per titol delegat o en altra qualseuol
manera lerate: e que per auant se dexaran o dexaran a pobres de certa ciutat: vila: locho
parroquia sean baguts per donacions: o lerata certas y los cōmissarios de la sancta. Cruada
nos puguen entrametre de aquellas. Seruetur declaracio.

Tem que se proueha que no haze composicio en les contraries: e caritats que no tenen renda
certa ans aquellas comanant voluntariament lo que yolen e fan les Caritas voluntaries.
Plan a sa alteza no hauent vot.

Tem se prouehesca sea leuada de la bulla de la Cruzada la clausula dels bñ docters valedors
e conselladors e que sien absolts de les excomunicacions: e censures en que hauran caygut
sens composicio pecuniaria. Plan a sa alteza.

Tem que tota ora y quant los officials de la sancta Cruada vindran a demanar executoria
o testimoniais dls judges ordinaris ecclesiasticos aquelles nols sien atorgades sino que pri
mer jure en poder del dit ordinari de tenir y seruar los presents capitols de la croada y les di
tes letras sens la infercio dls presents capitols no sien atorgades als dits officials. Plan a sa
alteza que sia prestat lo jurament de manatans d atogar dita executoria. Quant en pero delm
sertar los presents capitols: en les executorias appar q no te practica y seria procurar despeses
infructuosas als ministros de la sancta cruada: y Plan a sa magestat que en les executorias se fa
sa menho com han prestat lo dit jurament.

Tem que si los ministros de la dita sancta cruada no seruaran les cosas contegudes en los pre
sents capitols: o alguna d'ellas sien punits: y castigats ari en psona cō en bñs. Plan a sa alteza

Tem supliquen los dits tres staments del dit principat al Rey nostre senyor li placia pro
metre jurar que supplicarā a nostre sanct pare y procurara ab tot son poder que atorgue y
mana que en la croada que ara es atorgada y en les croades que per temps seran atorgades a
supplicacio d sa alteza: o propi motiu: o en altra manera mane observar im ppetuum ab tot effe
cte totes y sengles cosas en los dits capitols de la croada contengudes y artoigue y mane q
los inquisidores qui son y per seps sera tindrā y seruarā per petualment ab effecte totes los
dits capitols tocāt ala dicta inquisicio e senyaladamē la dita ex traugāt d'l papa Joan. xxi.
y la confirmacio de aquella y los capitols dles vsures y prescripcio: y altres cosas sobre dtes
cuin sufficienti obstancium derogacione et clausula decreti militatis in secus agendis: y que sa
alteza no contrauindra ni manara contrauenir aquellas ni a alguna cosa d'elles per via dire
cta ni indirecta ans be tindra seruarā: y complira aquellas y cada vna d'ellas ab effecte. Plan
a sa alteza de les cosas atorgades.

Tem que placia a sa alteza prometre jurar que tostemps que sera suplicat per part de los tres
staments de dit principat de. Cathalunya: en les presents corts conuocats o dels depusats
del dit principat: o dels cōsellers d Barcelona atorgara y manara liurar los les lettres supplica
cions y prouisions necessaries pera expedicio de les cosas sobre dtes que per part de sa alteza
se han a supplicar a nostre sanct pare ari de la cōfirmacio de la dita ex traugāt cō de les altres
cosas tocants ala inquisicio croada vsures y prescripcio pus les despeses que per afo se han
afer les pague lo dit gñal. Plan a sa alteza del que es atorgat.

Tem que lo cōmissari de la croada aqui per lo papa es fet a cōmissio de absolre los qui son in
cidits en excomunicacio: en virtud de la clausula dels bandolers com era de present la pote
stat de absolre a tots los officials de la ordinari de la prouincia de Tarragona o bisbat de.

El na ab lo confetiment del senyor Rey tant per les cosas passades com per les sdeuenidores:
ari com per lo papa es fada a ell com es a que dita potestat de delegacio de absolre se en effe
cte donar a la present cort abans que fassa lo acte de la cort sobre lo serui se te fer a sa alteza. Plan
a sa alteza y q los ordinaris no puguen res exigir sots qualseuol color: o causa la qual cōmissio se
dara en semps ab lo acte del seruey de la present cort la qual absolucio se haja de fer franca de
tots salaris y despeses ari del albaracom de notari com de qualseuol altra cosa.

Los seguenta capitols son offerts: e aquells fetes les dretetacions e prouisions en les corts
generalls que de present se celebren en lo monastir dels frares menors de la ciutat de. Bar
celona per la Catholica Magestat del rey don Carles nostre senyor.

Primament cō per lo nunciu e cōmissari de nostre sanct pare celebrāt se les primeres corts
en la vila de. Monco per la catholica magestat del rey dō Ferrando auid vostra Alteza d
imortal recordacio fossen fades fetes algunes declaracions sobre algñs dubtes q insurgiren
de la bulla de la sctā crusada y ari mateix y lo principal cōmissari apostolic de la dita sancta crusa
da fossen fetes manaments y posades penes als ministros de la dita sancta Cruada que obser
uassen les dites declaracions per lo dit nunciu apostolic cō dit es fetes y altres cosas lauors or
denades hauent sguart al exercici: y bona administracio de la dita sancta. Cruada suplica
per ço humilmēt la dita cort a vostra Magestat li placia de nou manar ser la dita declaracio
per lo dit nunciu y cōmissari de nostre sanct pare: y los manaments als ministros de la sancta
crusada y posades les penes que en la dita cort de Monco per lo cōmissari principal de la san
cta Cruada foren fetes y posades: y que sien steses a qualseuol altres bulles y concessions de
cruada que en sdeuenidor se sdeuendra cōcedir y ari mateix placia a vostra magestat manar
atorgar que no permetra vostra Magestat publicar alguna cruada mes puga ser exercici per los cō
missaris sino que primer bajen jurar tenir y seruar les preditas declaracions e prouisionse al
tres capitols que se apuntaran en la present cort. Plaze a su magestat sea seruada si e segun en el
capitol se suplica.

Tem que no sia licit ni permes als cōmissaris thesors ni altres qualseuol officials: o mini
stres de la sancta cruada acceptar donacions de cosas litigioses ni fer pactes ab les partes:
bre plets ni los littigants hi sean tenguts a comparet y declaracio que sen seguis que sia nulla
y ari mateix que los cōmissaris de la sancta cruada no puguen coner de les persones ni de al
gunas causas ciuills: o criminals de alguns ministros de la sancta cruada actiue vel passiue ans
aquelles hagen de ser conuenguts dauant lurs ordinaris con del contrari se sien vists y seguits
molts inconueniēts y dans als poblats en lo dit principat. Plaze a su magestat sea nulles qual
se quier donacions o cessions de biens litigiosos fechos: o fazedras en offi ciales de la crusa
da y que los officials de la crusada no turbē los juezes ordinarios ari en lo suil com en lo cri
minal ni por ellos puegan ser inhibidors en el exercicio de sus officios.

Tem coz de dret los ordinaris deguen y puguen veura si cōmissaris apostolichs excederē
lurs cōmissions suplica per ço la dita cort a vostra cessarea catholica Magestat li placia ma
nar esser declarat que los ordinaris no puguen esser impeditos o inhibits en coner e prouehir
sobre dtes excessos com a ells de dret pertengua segons dtes: y si inhibicions: o impediments
los seran fetes no sien tenguts seruar aquelle: e que qualseuol cōmissari qui denou vindra: en lo
dit principat sia tingut jurar con dalt es dit.

Alo res menys per leuar totes difficultats y questios suplica la dita cort a vostra magestat
li placia prouehir y manar que quiscun dels ordinaris de. Cathalunya en sa diocesis e terri
tori sia cōmissari de la sancta cruada: o subdelegat per lo delegat del papa. plaze a su magestat
que se serue y se guarde el dret comun y lo que acerca de esto sera per su sanctedat prouehido
y ordenado.

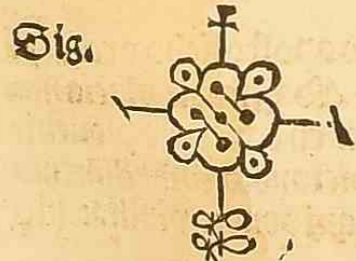
Tes suplica la dita cort a vostra cessarea magestat li placia prouehir y manar que nos pu
guen ser bulles: que se baga como asta que se ha acostumbado.

Quod si autem supplicata dita coram vestra magestat li placia prouebir y manar que los ministros de la croada debent la integra solucio: o part de aquella de les bulles o composicio bagense sient tengute a fer albarans: o cautelas als qui pagaran sens rebre salari algu: Plaze a su alteza como a el se supplica.

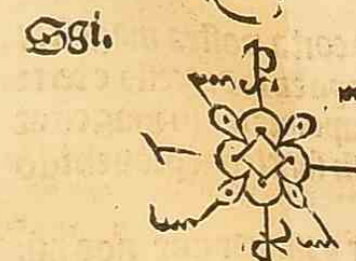
Tem que placia a vostra alteza proueyr y manar que per execucio dls deutes de les bulles o composicio nos pura metra entredit en las parroquias ont se deuran particularment in en comm. Su alteza prouebira que ansi como lo supplican se cumpla.

A finalmet supplica la dita coram vostra cesarea magestat li placia prouebir y manar effer prouebit que los commissaris: o altres officiales: o ministros de la cruada no puguen copellir algunes ciutats: vilas o lochs: parroquias de conuenir abon la publicacio: o indulgencies de la sancta cruada fino vna vegada: e si era cars los copellien de mati que no puguen effer copellits de pres dinar de modo que no puga effer de mati: o de pres dinar fino solamet mig dia. Plaze a su alteza se baga como fue declarado: en Donço.

Nos igitur commissarij: iudices: executores: et nuncij apostolici in negocijs: et litteris predictis sancte cruciate deputati: et assignati ad certa sciencia et consilio de consensu: et mandato catholice: et cesaree magistatis regie nostri declaraciones dubiorum capitula et concessiones facta auctoritate apostolica tam confirmatas: et etiam nouo in presentibus curijs addita et concessa auctoritate apostolica supradicta: et qua fungimur in hac parte laudamus approbamus ratificamus: et confirmamus: et validamus: et quatenus opus sit de nouo consendimus declaramus inter pretamur: et perpetuo confirmamus. Quia proter vniuersis et singulis commissarijs: thesaurarijs nuncijs: et ministris dicte sancte cruciate presentibus et futuris tenore presentium intimamus: instituiamus: et notificamus. et ad eorum noticia deducimus et deduci volumus per presentes: Et nichilominus eis et eorum cuilibet ante predicta in virtute sancte obediencie sub excommunicationis pena qua in contrarietas: et in obediencia canonica monicione premissa ferimus in his scriptis: et etiam promulgamus distincte precipiendo mandamus quatinus predicta oia capta declaraciones et concessiones teneant et inuolabiliter obseruent. e per alios quoscunqz teneret obseruari faciant: et in tempore iurent: et cum iuramento se stringant in quorum fidei: et testimonium premissorum huiusmodi in scriptis fieri iussimus per notis. et secretarium subscriptos: et sigillis nris iussimus communiti. Que acta fuerunt quod ad firmam nostri dicti cardinalis: et iudicis: et commissarij predicti in ciuitate Bertuse die quinto mensis Januarij anno a natiuitate domini millesimo quingentesimo vicesimo presentibus pro testibus Theodorico de beze et Paulo cisterer secretarijs nostris quo vero ad firmam nri dicti epi Paceñ. qui predicta firmauimus in monasterio vallis domicelle extra muros Barchone die: xij. Januarij: et anni predictorum presentibus testibus. In Redño Joanne caradellet decano vifumi et Francisco Vargas thesaurario d consilio sue regie magestatis.

num mei Lupi diaz d Caracte publici apostolica regiaqz auctibus notarij atqz consilij scie inquisitionis regnoru Castelle: et legionis secretarij. Qui premissis omnibus p dictum Re. dñm Cardin. commissarium apostolicum prefatum sicut premittitur concessis declaratis et interpretatis: ac confirmatis inter fui eaqz scribi feci: et clausi.

num. mei Petri Joannis prefate cesaree: et catholicorum regiarum magestatu scribe mandati regiaqz aucte noty. publici p vniuersam dictione degia qui premissis omnibus p dictu Re. dñm Epim Paceñ. commissariu aplicu prefatu sic vt premittitur concessis declaratis et interpretatis ac confirmatis inter fui eaqz. scribi feci: et clausi.

Nos carolus diuina fauente clemencia. Romanorum rex et futurus imperator: semper Augustus Joana mi et idem Carolus eius filius dei gracia reges Castelle: Aragonum: legionis vtriusqz: Sicilie: Hierusalem: Nauarre: Granate: Toleti: Valencie: Ballecie: Majoricarum: Hispalis: Sardinie: Cordube: Corice: Durcie: Stennis: Algarbi: Algezire: Sibraltarie: ac Insularum: Lanarie: necnon Insularum: Indiarum: et Terre firmemaris oceani Archiduces Austrie: Duces Burgundie: et Brabantis etc. Comites Barchone: Gladrice: et Tirolie etc. Domini Viscaye: et Moline: etc. Ac etiam duces Actenarum: et Theopatrie: Comites Rossillonis et Ceteritanie: Marchionis: Rustant: et Sociant. Mednbum venire posset an Lupus diaz de Carate. Qui supra scriptum instrum. clausit notarius publicus sit an ne Idcirco vniuersis et singulis officialibus et supdits nostris: et alijs ad quos spectet attestamus q dictus Lupus diaz de carate est notarius publicus auctibus apostolicis: et regia reatus suisqz actis et instris plenafides in iudicio et extra adhibent tanq publica et autentica manufactis in quorum fidei testimonij presentes litteras testimoniales duximus concedendas nostrisqz sigillo in pedenti munitis Batis Barchone die duodecimo mensis Januarij Anno a natiuitate domini Milleesimo quingentesimo vicesimo. Augustinus Vice.

L. incurie. p. o. s. Petrus iohannes mandato R. di. facto: p Augni. Vice.

Taula dels capitols y modificacions fetes y atorgades per lo inquisidor general en les presents cors de frare Menors de la present ciutat de Barcelona del any Mil. D. cc. per los ministres y officials de la inquisicio: e sobre lo modo de procehir.

- Dels officials ministres y familiars y comensals que son de desor: dels inquisidors. L. i. primer
- Dels ministres officials qui comere delictes que merecan pena corporal que sien reuocats y remoguts de dits officis. L. ii.
- Que algu no puguesser conuengut sino dauant sun iutge e no dauant los inquisidors com lo actor: bagues a seguir lo for del reo L. iii.
- Que los qui pendra dos mullers no poden effer conuenguts dauant los inquisidors: si donchs no sentie mal del sagrament del matrimoni. L. iiii.
- Que les guardes de vinyes y terres si desfarmara algun official familiar o comensal: no puguesser presos ni verats per los inquisidors: ans ne haien conerer los iutges a quis pertay. L. v.
- Que los officials de la inquisicio no puguesser exercitar art mercantol sots pena de puinacio L. vi.
- Que los inquisidors no coneguer de blasfemia: si dochs no sabia manifesta heretigia co es expressat en dit capitol. L. vii.
- Que la pena de excomunicacio imposada per los q han a denunciar y acusar los blasfemos y sacrilegos. L. viii.
- Interpretacio y declaracio del edicte general e monicio dels qui sabian que algu se ra excomunicat p mes de vn any. L. iiii.
- Que los officials de la inquisicio nos poden actiue alegrar de erepcio de altres officials. L. x.
- Que los inquisidors nos puguen entremetre dls deputats del general L. xi.
- Que los qui compiaran deutes ni censals de algu reputat per bon chrestia. L. xii.
- Del dot q haura portat lamuller al heretge condepnat q sia restituit ala muller catholica. L. xiii.
- Si lo pieu del es propietats coprades dl heretge codempnat. L. xiiii.
- Que sia leuada la suspensio e prohibicio de no contactar d cabis ab conuersos ans los sia pmes. L. xv.
- Que los officials y ministres de la inquisicio bagen aportar albara del inquisidor e de la moderacio dl nobre de la familia del sanct offici L. xvi.
- Dels appellacions e dauant qui se han appellar e que peniar la appellacio no sia feta execucio. L. xvii.
- Dels testimonis falsos. L. xviii.
- Que los officials de la inquisicio conuenguts paguelles impusicions. L. xix.
- La promesa del rey nostre senyor: sobre la reuocacio de les vsures. L. xx.
- De la prescripcio de. xxx. anys L. xxi.
- De la dita prescripcio. xxx. anys ari de deutes y credits girografaris com ypothecaris. L. xxii.
- Del temps q se deu copiar la prescripcio dels dits. xxx. anys e coz son continus e no interpellats sens defaltacio de algun temps. L. xxiii.
- Que en virtut de la clausula de submissio de propiu for no puguen los inquisidors asumir ni tirar causa alguna dauant ells L. xxiiii.
- Que lo inquisidors designe los familiars en Barcelona e altres ciutats L. xxv.
- Que los ordinaris no sien forcats p lretres del senyor: rey e cometre als inquisidors la conercha. L. xxvi.
- Que lo inquisidor no guiera psona alguna suo pfer testimoni o altre acte: e fet lo testimoni o acte sia agut per romput dit guiarge. L. xxvii.

Taula.

Que los inquisidors no coneguen deles rendes dels ministres dela inquisicio no puguen fer executar aquelles. **L. xxviiij.**
Dela pena dels qui conuendran algu dauar los inquisidors contra forma dels presents capitols. **c. xxviii.**
Que los officials dela inquisicio no puguē dels bēns adquirits ab titol honeros o lucratiu. **L. xxx.**
Dela puñacio faedora p lo inquisido: del official o ministre qui vlsara de art mercantiuol. **L. xxxi.**
Que los officials y ministres dela inquisicio hagen a contribuir en tots los drets reals. **L. xxxii.**
Que totes coses fetes contra los presents capitols p los inquisidors siē nulles ipso iure et facto e q los officials reals no siē reguts seruar aqllles. **c. xxxiiij.**
Dela observacio dela extrauagant del papa Joā rr. ii. comēçat sup illi⁹ rē. p dits inquisidors. **c. xxxiiij.**
Del juramēt pstat: p los inquisidors presents y sdeuenidors dela observança dels presents capi. **c. xxxv.**
Que sia donat acte autētic dl juramēt pstat p dits inquisidors dela observança de dits capi. **L. xxxvi.**
Dela executoria general faedora pla observança de dits capitols. **L. xxxvii.**
Del dia del jurament prestat: per dit inquisido: general. **L. xxxviii.**
Del dit jurament prestat: en Monço per lo dit inquisido: e per los altres inquisidors qui si trobarā. **L. xxxviii.**
Que los inquisidors ans de vlsar de lur officis siē reguts jurar los presents capitols. **L. xxxix.**

Confirmacio y vna concessio feta per lo Re. senyor cardenal de toirosa inquisido: general dels capitols deles cors de Monço va confirmats p nostre sant pare Leo decimo en lany Mil. D. xxi. en les calendes de Agost. **L. xxxxi.**
Que en totes coses dila inquisicio sien seruats los sagrats canons dl a seu Apostolica e q no se antepte cosa alguna en contrari. **L. xxxxiij.**
Que tota dificultat dubitacio interpretatio occorrent se hage a declarar per nostre sant pare la qual la magestat promet seruar y fer seruar. **L. xxxxiij.**
Que la concirencia dels abusos fets per los ministres dila inquisicio conega lo Re. inquisido: ab cōsell de persones no suspitoses. **L. xxxxiij.**
Que los officials y ministres dela sancta inquisicio sien de fora y jurisdiccion dels officials ordinaris ecclesiasticos. o seculars. **L. xxxxiij.**
La donacio y cessio y transferimēt de dret y accions que fa la cessarea catholica y real Magestat dels bēns q algns tidra y possegra d cōuersos. **c. xxxxiij.**
La de cretacio confirmacio y cōclusio feta per lo Re. senyor inquisido: de totes e sengles coses p la cessarea magestat consentides y atorgades als statments deles cors de dits capitols dela inquisicio y donacio de lretres rē. **L. xxxxiij.**
Certificatoria feta per la Magestat com Lopez diez de caracte qui ha testificat los capitols dela inquisicio: es notari publich per auctoritat Apostolica y real. **L. xxxxiij.**

Finis.

Alcaben les dites constitucions: actes priuilegis capitols d cort capitols dela Inquisicio e dela Eroada en la present obra stampats qui han signat al bon orde dela justicia: e altres coses vtils del principat de Cathalunya per Charles amors prouensal. A despeses de mestre Lazar Milla libretor dels senyors diputats del Principat de Cathalunya. Con puiatats al dit Lazar atorgat e donat. E ab consentimēt e licencia obtenguda dels senyors deputats al dit Lazar donat poder que lo damunt dit Lazar e no altre puga estampar: ni fer stampar ni vendre: ni fer vendre directament o indirecta: en lo principat de Cathalunya: les damundites constitucions: actes: Capitols de cort y dela Inquisicio e Eroada: o part de aquells sots pena de Mil florins de or de Arago e ago per molts esguards e consideracions segons consta en lo dit acte del priuilegi Real lo qual te dit Lazar. E en la crida dela publicacio deles presents constitucions feta en la insigna Ciutat de Barcelona lo dia que dita obra fonch acabada de estampar lo primer dia del mes de Abul del any dela natiuitat de nostre senyor Mil. D. xx. La taracio deles presents cōstitucions ab tot lo damunt dit compliment son: sinch sous.

Con priuilegio.